Akbaba

«İnönü hücum borusunu çaldı!..» — Gazeteler —

— Artık borusu eskisi gibi ötmüyor!

GENE
DEV
ÇEKİLİŞ
GENE

İş

MİLYON

(Yeni Ajans: 4732—194)

Akbaba
Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 37 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 8 Eylül 1965

Demirel - Menderes!

SAYIN İnönü'ye sorarsanız, A.P.'nin Kıratı, D.P.'nin Demirkıratı'dır. Adını bile koydu Paşamız: İkinci Demirkırat!

İnsafınıza sorarım: Bu at o mudur?

Demirkırat'ı bir düşününüz şöyle: Sayın İnönü aksırsa ürker, öksürse kişner, sümkürse çifte atardı!

Bir de şu Kırat'a bakalım: Ne deh diyen var, ne çüş... Ne kamçılayan var, ne dizgin geren... Yolunu tutmuş gidiyor, tıkır tıkır...

A.P.'nin Kırat'ı, D.P.'nin Demirkıratıdır da, Süleyman Demirel nedir sanki?.. O da üstünden mezar topraklarını silkinmiş bir Menderes hortlağı!

Bakınız, Kemal Satır dostumuzun Diyarbakır türküsüne:

— A.P. 27 Mayıs'tan önceki zihniyetini hortlatmak istiyor!

Nedir 27 Mayıs'tan önceki zihniyet?.. Menderes zihniyeti!

Arkasından havada sallanan bir yumruk daha:

— A.P.'nin yolu rejimi kazaya uğratabilir!

Eyvaaah, ikinci Demirkırat derken ikinci Osman Gazi marşı, ikinci 27 Mayıs, ikinci Yassıada, öyle mi?.. O zaman A.P.'lileri İnönü bile kurtaramaz!

Rejimi kurtarmanın tek çaresi, A.P.'nin attan inip —yok yok, eşeğe binmesi değil— seçim yolunda yaya kalmasıdır.

Bizim sevgili Nihat Erim bile, adının başındaki Profesörlük yetkisi ile, Demirel'in tek başına iktidara gelmesini korkulu buluyor:

— Koalisyonsuz hükûmet istemek, bugünkü şartlar altında çok zararlı bir hevestir...

İlim böyle emrediyorsa, biz cahillere susmak düşer ama, insan yine de sormak istiyor:

— Neden zararlıdır üstad?.. Almanya, bugünkü refah üstü duruma koalisyon hükûmetleri ile mi ulaştı?.. İngiltere'de koalisyon mu var?.. Fransa'nın dört yıllık huzuru koalisyondan mı geliyor?

Tam tersine, dört yılın koalisyon hükûmetleri ile bir Toprak Kanunu bile çıkaramadık. Çünkü, her partinin kendine göre anlayışı var. Her parti, kendi kanununun köylüyü mutluluğa kavuşturacağı inancında.

Onun içindir ki, bir partinin çoğunlukla iş başına geçmesi, kendi görüşünü, kendi anlayışını, kendi programını yürürlüğe koyması, sonuçsuz çekişmelerden bin kat hayırlıdır.

Doğrusunu ister misiniz?.. Koalisyon hükûmetleri pek demokratik de sayılmaz.

Diyelim ki, yarın iki ana parti ile bir yavru parti, meselâ C.K.M.P. üçüzlü bir hükûmet kurdular. Bu birleşik iktidar cephesine karşı muhalefeti kim yapacak?

İki elin on parmağını geçmiyecek arkadaşları ile Ekrem Alican - Osman Bölükbaşı düosu mu?

Tek partili sorumsuz iktidardan bir tek farkı olur bunun: Sorumsuzluk karşısında üç partinin birleşmesi!

A.P.'nin seçim sonu, çoğunlukla tek başına iktidara gelmesinde yalnız bir tehlike vardır: Sayın İnönü'nün öfkesi!

Ben size bir müjde vereyim: Bu öfke tehlikeli değildir artık...

Neden mi?.. Çünkü Süleyman Demirel Adnan Menderes değildir de ondan!

Belki dikkatinizden kaçmıştır: Bir Avrupalı, hattâ Avrupalıdan da öte, bir İngiltereli politikacı karşısındayız. Eğer şu bir yılın siyasî çatışmalarını bir yabancı göz izlemiş olsa, Demirel'in doğum yerini Anadolu yarımadasında değil Büyük Britanya adasında arardı. Öyle çelik sinirli, öyle soğukkanlı...

André Maurois, İngilizleri anlatan küçük, ama çok tatlı, çok renkli kitabında: «Her Londra'ya gidişimde kiracı kaldığım evin sahibi, ancak on yıl sonra, bana: Sizin ünlü bir Fransız yazarı olduğunuzu biliyoruz, dedi.» Der...

Demirel, işte öyle bir adam. Bir yandan İnönü, bir yandan Satır, battal toplarını üstüne çevirmiş, yalnız ona ateş yağdırıyorlar. O, telâşsız. O, korkusuz. O, gülüyor:

— Kaybedeceklerini anladılar da ondan!

Asıl müthiş olan, asıl korkunç olan o yumruklar, o çığlıklar, o gürlemeler değil, bu sessiz gülüştür.

Ziya Paşa, meşhur beyitini, yüzyıl önceden, Demirel'le onun Kırat'ı için mi söylemişti acaba:

Allâha sığın şahs-ı halimin gazabından,
Zira yumuşak huylu atın çiftesi pektir!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Not:

Bir genç aday, sayın Erzurumlulara yayınladığı seçim beyannamesinden bir tane de bana yollamış...

Adı, Cemalettin Şenocak...

Şenocak, bağımsız aday!

Yüksek Ziraat Mühendisidir... Tarım Bakanlığı yayın müdürüdür... Ankara üniversitesinde öğretmendir... Oniki kitabın üstünde adı vardır... Fransızca ve İngilizce bilmektedir... Amerika'da ve Avustralya'da ihtisas yapmıştır!

Hangi partinin kapısını çalsa onu buyur etmezler, başköşeye oturtmazlardı?

Hangi rüştiyeler, ilkokullar listesinde yer almazdı?

Yiğit Erzurumlular! Cemalettin Şenocak adaylığını dadaşlar diyarından koymakta haklıdır: Yiğitin kadrini yiğit bilir!

Akbaba

Almanya'ya 30 bin işçi daha gidiyor! — Gazeteler —

30000000

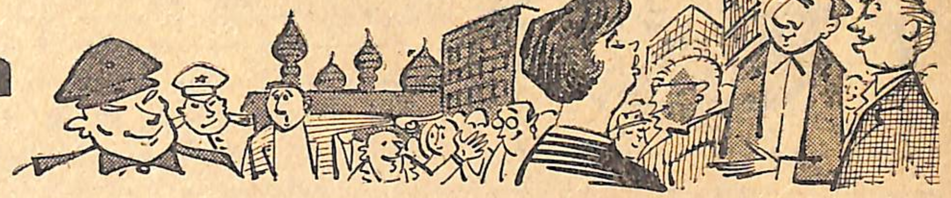

— Bu gidişle otuz milyonun sıfırlarını tüketeceğiz galiba!

Konuşkan Yoldaşlar

AZİZ NESİN

Üç aydanberi yurt dışında gezideyim. Gezdiğim ülkeden bir iki hikâye ile yurduma dönmek istiyorum. Dış gezi hikâyelerimden ilkini okuyacaksınız bugün.

Ruslar kadar tatlı konuşkan insan görmedim. Her an, herhangi birisi ile konuşmak için fırsat yaratıyor, bahane arıyorlar. Bir Rus'un, hattâ tanımadığı birisi ile konuşması için, karşısındakinin dilini bilmesine de ihtiyacı yok.

Bir Cumartesi gecesi, saat 2,30 idi. Nerdeyse sabah olacak. Ben Gorki caddesinde, merkez telegrafhanesinden otelime doğru yürüyordum. Puşkin alanına gelince, karşıdan gelen bir Rus önümü kesti, Rusça bir şeyler söyledi. Bunu da, geceleyin yolumu kesip, sigara isteyen sarhoş Ruslardan biri sandım. Sigara paketimi uzattım. Gülümsedi. O da sigara paketini bana uzattı. Birbirimizden sigara aldık. Yanyana yürümeğe başladık. Ne o Türkçe biliyor, ne ben Rusça... Ama boyuna konuşuyorduk. İnanmazsınız zor ama, anlaşıyorduk da...

Puşkin heykeline gelince:

— Biraz oturalım mı? Dedi.

Yani böyle dediğini anladım. Bulvardaki banklardan birine oturduk. Puşkin'den anlattı.

— Puşkin'i çok seviyorum, dedim.

— Şiirlerini biliyor musunuz? Dedi.

— Pek az, dedim, ama o Türk gibi sevmesini biliyor, ben de ondan seviyorum Puşkin'i... Türk sevince, aşkı uğruna ölebilir.

— Hayır, Puşkin haysiyeti uğruna... Dedi.

Tartıştık. Birbirimizin dilinden anlamadan nasıl tartıştık!..

Kalktık, yürüdük. Bu sefer ben anlatıyorum. Sanki anlıyormuş gibi arada bir sözümü kesip bir şeyler soruyor, ben de ona cevaplar veriyordum. Yolda dura dura konuşarak yürüyorduk. Mayakovski alanına gelmiştik. Heykelin dibinde bir zaman daha konuştuk. Dostça kucaklaşıp ayrıldık. Ben çok rahatlamıştım. Sanırım o da rahatlamıştı.

Birden adamın adını sormadığımı hatırladım. Arkasından seslendim, ama duymadı. O da benim adımı, kim olduğumu bilmiyordu. Otele geldim, saat dört olmuş...

Ertesi sabah pazar... Karımdan gelen mektupları almak için, bir tercüman arkadaşımla Yazarlar Birliği'ne gittim. Pazar olduğundan kapalıydı. Zili çaldık. Kapıyı açan kadına mektuplarımı alıp alamıyacağımı sorduk. «Bugün pazar... Alamazsınız» ya da «Kapalı» diye kestirip atmadı. Önce bizi içeri aldı. Beş dakika kadar bir şeyler anlattı. Sonra yanımıza bir adam katıp içeriye, başkasının yanına gönderdi. Çok merak ettiğim mektupları alacağım diye umutlanmıştım. Adam:

— Bugün, biliyorsunuz, pazar... Dedi.

— Evet... Dedim.

— Pazar günleri burası kapalıdır... Dedi.

Kısa kesip dönmek için:

— Dasvidanya... Dedim. (Allahaısmarladık!)

Ama o, konuşacak birini bulmuş, kolay kolay kaçırmak istemiyordu elinden.

— Pazardan başka bir gün gelseydiniz, mutlaka alırdınız mektuplarınızı...

— Şüphesiz...

— Size yardım edemediğim için çok üzgünüm.

— Sbassibabalşoy... (Çok teşekkür ederim) Dasvidanya...

— Biliyorsunuz, dün Cumartesiydi.

— Evet...

— Dün gelseydiniz, alırdınız mektuplarınızı.

— Tabiî...

— Ama dün öğleden önce gelmeniz lâzımdı. Cumartesileri öğleden sonra kimse bulunmaz çünkü... Tabii mektuplarınız gelmişse alabilirdiniz. Mektuplarınız gelmemişse, neyi alacaksınız?

— Sbassibabalşoy... Dasvidanya...

— Şimdi ben size bir şey söyleyeyim: Yarın Pazartesidir.

— Biliyorum...

— Yarın gelirseniz alırsınız mektuplarınızı...

— Sibassiba...

— Ama dokuzdan önce gelmeyiniz... Beşten sonra da kimse bulunmaz... Saat üçte gelebilir misiniz?.. Yarın işiniz varsa Salı, ya da Çarşamba günü de gelseniz olur.

Rus, konuşacak birini eline geçirdiğinden memnun, bir türlü yakamı bırakmak istemiyordu. O kadar tatlı ve yardım etmek istercesine konuşuyordu ki, kızamıyordum.

Adamdan sökülür gibi ayrıldım. Arkamdan hâlâ sesleniyordu:

— Eğer mektubunuz gelmişse, yarın mutlaka alırsınız...

Ertesi gün Pazartesi, Satir tiyatrosunun önünde bir Rus arkadaşımla buluşacaktım. Arkadaşım: «Satir Tiyatrosu, kaldığımız otele çok yakın» demişti.

Otelden çıktım. Sonradan öğrendim: Satir Tiyatrosu, kaldığım Pekin otelinin tam karşısındaymış. Ama ben bilmiyorum. Kiril alfabesini bilmediğimden karşımdaki koskoca «Teatr Satir» yazısını da okuyamıyordum.

Otelin önünde birisine:

— Affedersiniz, Satir tiyatrosu nerede? Diye sordum.

Bir Türk olsa, parmağını uzatıp gösterirdi:

— İşte, karşıda!

Ama konuşkan ve yardımsever Rus öyle yapmadı, anlatmaya başladı:

— Sağdan yürüyün üçyüz metre kadar. Hemen önünüzde bir yeraltı geçidi göreceksiniz. Yeraltı geçidinden karşıya geçin... Sonra...

Şapkalı bir Rus kadını yanımıza sokuldu:

— Nereye gideceksiniz?

— Satir tiyatrosuna!

Öbür adama:

— Niçin uzak yoldan gönderiyorsunuz? Dedi. — Bana döndü — Buradan daha kolay... Mayakovski heykelini görüyorsunuz ya... Biliyorsunuz değil mi Mayakovski'yi... Bizim büyük

---

ÜSKÜDARDA, Paşakapısı cezaevinde tutuklu idim. Bir gün, Sabahaddin Âli ziyaretime gelmişti. Biraz içkili idi. Her zamanki gibi tavşan tavşan bakıyordu. İç üzüntülerini, dışa vurduğu aşırı neşesi ile örtmeğe çalışıyordu.

O günlerde, ikimiz için de gazete çıkartmak, yazılarımızı yayınlatmak olanaksızdı. Geçinebilmemiz, yani düpedüz çocuklarımızın karınlarını doyurabilmemiz için, yazarlıktan başka işler yapmak zorundaydım.

Sabahaddin:

— Kamyonculukta çok para var, dedi, bir kamyon alıp nakliyecilik yapacağım.

Nasıl bir şaşkınlıkla baka kalmışım ki:

— Ne diyorsun? Bir şey söylesene! Dedi.

— Ne söyleyim Sabahaddin! Dedim.. Sen kararını vermişsin, nasıl olsa bu işi yapacaksın. Ama sen nakliyecilikten para kazanamazsın, olsa olsa senin nakliyecilik hayatından Türk Edebiyatı birkaç hikâye kazanır. Başla nakliyeciliğe. Kamyon elinde kalmıyacak ama, birkaç hikâye kalırsa elinde ne mutlu...

Bu, Sabahaddin Âli ile son görüşmemiz oldu.

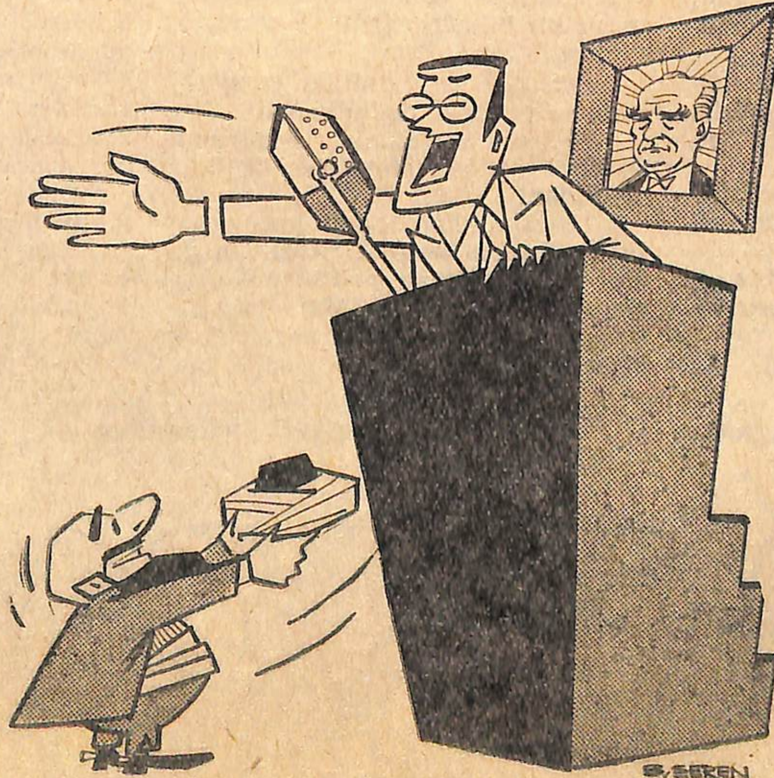
Hayatını kazanmak için nakliyecilik yapacaktı, ama hayatını. Türk Edebiyatı, Sabahaddin'in o günlerinden bir - iki hikâye olsun kazanamadı.

* * *

Bizler, yazarlıktan başka iş beceremeyiz. Arada bir elimizde olmadan başka işler yapmak zorunda kalıyorsak, bu işleri yine de yazarlığımıza yarasın, yazarlığımızı beslesin diye yapıyoruz.

A. N.

Şapka devriminin 40 ıncı yılı kutlandı ve anlamı belirtildi. — Gazeteler —

— Külâhıma anlat!

şairimizdir. Her kelimesi bir mermi. Heykele gidin!..

Adam, kadına itiraz etti:

— Arabalardan geçmek zor olur... En iyisi bu yandan...

Yaşlı bir Rus geldi, İngilizce:

— Siz yabancı mısınız? Dedi

— Evet...

— Satir tiyatrosuna mı gideceksiniz?

— Evet...

Öbürlerini azarladı:

— Niçin kolay yolu göstermiyorsunuz?

Öbür ikisinden de ayrı, tam ters yönde Satir tiyatrosunun yerini anlatmaya başladı. Bu sefer, üçü, Satir tiyatrosuna en kolay gidilecek yol üzerinde tartışmağa girdiler. Onlar tartışırken, bir güzel Rus kızı da araya katıldı. Tartışma büsbütün hararetlendi.

Ben artık kenara çekilmiş, onları seyrediyordum. Rus kızı, en iyisinin bir taksi ile gitmek olduğunu söylüyordu. Araya bir başka Rus daha girdi. Birbirlerine Satir tiyatrosuna gidilecek en kestirme yolu tarif ediyorlardı. Bağırmadan tartışıyorlardı. Beni unutmuşlardı bile...

Onları kendi hallerine bırakıp yürüdüm. Birden tam karşıda, sözleştiğimiz arkadaşımı gördüm, beni bekliyordu. Karşı kaldırıma geçip yanına gittim.

— Kolay buldunuz mu? Dedi.

— Çok kolay... Dedim.

Arkadaşım da hangi yoldan daha kolay Satir tiyatrosunu bulabileceğimi anlatmaya başladı. Oysa biz Satir tiyatrosu önündeydik.

— Biliyorum artık... Dedim.

— Olsun, dedi, bir dahaki sefere anlattığım yoldan daha kolay gelirsiniz...

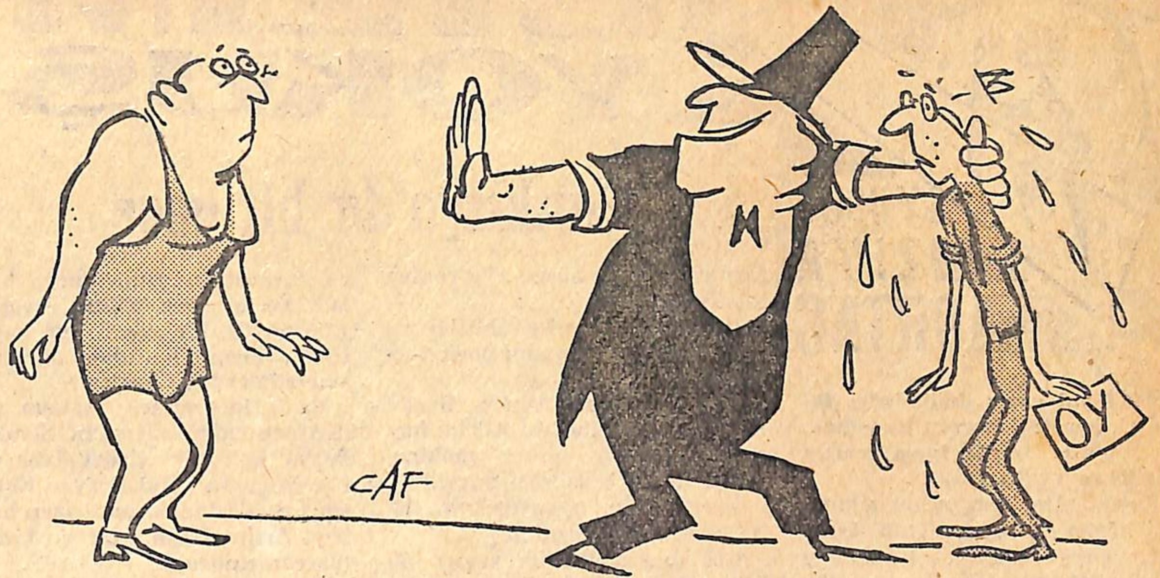
Anladım ki maksadı daha çok, daha tafsilâtlı konuşmaktı.

Bir lokantada yemek yedik.

Akşam üstü otelime dönüyordum. Bir de baktım, otelin önünde bir kalabalık. Merakla yanlarına sokuldum: Genç, yaşlı, kadınlı, erkekli yirmi kadar Rus, birbirlerine Satir tiyatrosuna gidilecek en kısa ve kolay yolu anlatarak tartışıyorlardı.

Aziz NESİN

Güreşçiler de politikaya atılmaya başladı. — Gazeteler —

— Sana lüzum yok, ben onun sırtını nasıl olsa yere getiririm!

Hanım aday adayları:

Tabii, bir milletin seviyesi, kadınlarının sosyal hayatta işgal ettikleri önemden belli olur. C.H.P. bunu işide işittire bellemiş ki... Başkent listesinde hanım adayı bunca bol.

Zarif zarif, bukleli bukleli, edalı edalı hanımlar.

Göynü ekşimiş, ve liste dışı bırakılmış bazıları homurdanıyor!

Neymiş homurtuları? Şuymuş homurtuları:

— «Efendiiiim, bir üçyüz liralık tapu memurluğu için en aşağı orta tahsil diploması istenirken...»

İyi ya, diplomasızlar da gitmişler, aday adayı olmuşlar, ille ve ille reddedilecekleri, ille ve ille diploma istiyen yere başvurmamışlar ki... Ne dırlanıp duruyorsunuz?...

Hem de, bunca eda, bunca letafet bunca İsmet Paşayı bile eriten inanç karşısında, bir «hışırtılı» diplomanın sözü mü olur? O diploma, fakircik, nerde geçer akçe ki?... Tapu memurluğundan başka?...

Dönün be bey abiler:

İnanılmıyacak kadar eskidendi. Lübnan elçiliğindeydik. Fuad Köprülü, zamanın Dışişleri Bakanı, profesör geçmişini düşünerek hüzünleniyordu:

— «Ah bir kütüphaneme dönebilsem, ah ah ah ah» diye.

Ben, şimdiki sağladıkları büyük «faydalarıyla», karyerlerine dönerlerse, milleti öksüz bırakıp, «faydalarını» kıyaslamak için ufacık bir tablo çizdim Akbaba için. Mesleklerine dönselerdi:

Kasım Gülek büyüüüük politikacılığı bıraksa neye dönerdi?... İşsizliğe.

Kemal Satır?... Röntgenciliğe: İki üç hastayı, doğru teşhislerle, «ihya» ederdi herhalde... Halbuki şimdi hepimizi ihya ediyor di mi?

Aksal?... Maliye müfettişiydi: Mal müdürlerine mutluluk dağıtan. Halbuki şimdi hepimize mutluluk dağıtıyor di mi?

Orhan Öztrak?... Yalova kaymakamlığına: Son makamı oydu!...

Göğüş?... Herhalde işsizliğe...

Asbuzoğlu: Eli uzunları ürküten emniyet müdürlüğüne...

AP'ye geçelim, geçmeğe bile değmez...

Hey ağalar, hey beyler, dönün be, dönün geçmişinize, dönün be! Bizler için, politik karyerde kalma fedakârlığını yapmayın. Eziliyoruz sonra, nefesimiz kesiliyor, bunca minnettarlığın yükünün altında!... Dönün bre, dönün bre parlak geçmişinize: Sizler dönmeden bizler hafifliyemiyeceğiz, buna eminiz!... Dönün bre!...

Seçim öncesi:

1950 seçim öncesi, millet mestti köpük köpük. Hava sanki, Adanada dansöz Zennube, piste çıkınca, nasıl pist şampanyayla yıkanıyorsa, şampanyayla yıkanmıştı. Ümit diriydi. İnanç ayaktaydı. «Bu gün» olmıyan bir yarın bekleniyordu.

54 te şampanya köpüğü sarhoşluğu falan yoktu ortada: Bir miktar efendilik daha, geziniyordu, azcık sahipsiz. Kim sahip çıktıysa, yok etti onu da!...

57 daha brütal bir havada geçti.

61 in havasını kimsecikler anlıyamadı: Yoktu zaten havası.

Şimdiki hava şu: Hani ağır ceza tutukluları, kazma kürek, ustura isyana hazırlanırlar da, nasıl isyan öncesi tehditkâr bir sükût hüküm sürer, işte o hava...

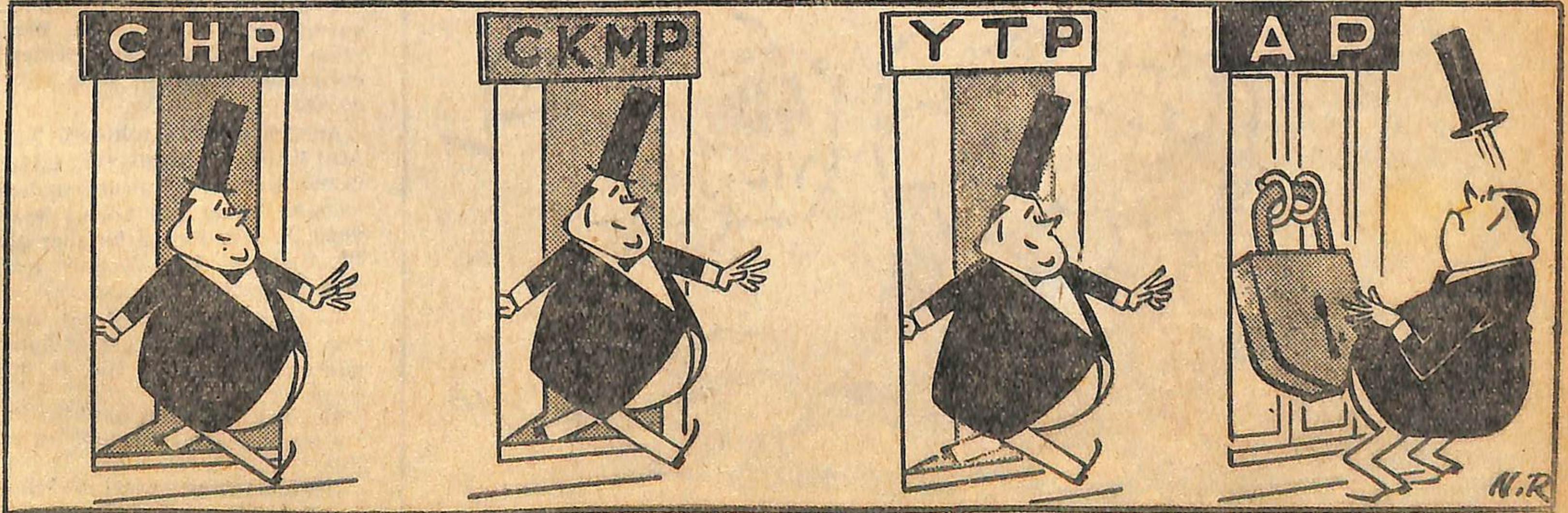
Konuşulan da öylesine garip ki: «Bu seçimde hiç olmazsa 100 şehit vereceğiz»... Ne ne ne?... Seçim mi bu, yoksa meydan muharebesi mi? Düşman kim şaşkınlar?... Bunlar yeni çıktı. Elâlemin diğer terbiyeleri meyanında, seçim terbiyesi de bozuldu: Vah vah vah, ben asıl ona üzülüyorum...

Albay Türkeşten çok bahsediliyor: «Efendim, adamın bir avantajı var, (neymiş?) Artık demokrasinin modası geçti (ne zaman modaydı, farkına varamadık ya!...) Vatandaş bangır bangır bağırıyor artık diktatör istiyoruz diye, o da diyor ki, işte ben varım!... Halbuki, öbür liderler hâlâ demokrasinin, lüstra'sını kaybetmiş libasını sürüklüyorlar!... (Sürüklüyemiyorlar onu dahi!)

Bir lider çığırıyor:

— «Hele bana komünist desin, ben de ona baş komisyoncu derim.»

İçimizi açıyorsunuz nice tecrübeli liderim. Demek bizde «başlar» var, isterse komisyoncu başı ola!... İçimizi açıyorsun, nice tecrübeli liderim! İlk defa, büyük sevap edip, mahzun gönüllere neşe serpmiş oluyorsun bu haberinle. Demek bizde «baş» olacaklar var, imiş, herhangi bir branşta!... Hava kurşundan da ağır Akbaba!... Ne dersin?...

A.P. Sık sık parti değiştirenleri adaylık listesine almadı. — Gazeteler —

BİZİM YOKUŞ

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Çankaya'da bir gece

İKİ yol vardı önümüzde: Biri, gazeteyi hemen kapamak. Öbürü, büyük boya çevirip beş kuruşa çıkarmak...

Seyfi, güzel romanının adamıdır bütün ömrünce: Tatlı, iyimser, çocuk adam... Kapamayı düşünmek bile istemiyordu. Yazı işleri müdürümüz Niyazi Ahmet de kötümser görünmüyordu pek. Küçük gazetemizi, güzelliğini bozmadan büyük gazete yapabilirdik. Bütün kurmay heyeti içinde, gizli kötümser yalnız ben vardım...

Kolları sıvadık. Ama yalnız bizim kollarımızı sıvamamız yetmezdi. Matbaa da kolları sıvamalıydı: Bir misli yazı dizilecekti. Beş sütun, yedi sütun olacaktı...

Ger Ali üç mürettip daha aldı kadroya.. Ama yağız yüzünde alnı çizgi çizgi kırışmış, kaşları, o kapkara kaşları virgül virgül kıvrılmıştı.

Sıra gelmişken anlatıvereyim, neden Ger Ali derlerdi ona:

Efendim, bilirsiniz, yazı önce satır satır dizilir, sütun sütun uzanır, sonra mermer tezgâh üstünde sayfa biçimini alır ve sütunlar dağılmasın, yazılar karışmasın diye sicimle sımsıkı bağlanır...

İşte Bizim Yokuş'un ünlü başmürettibi, sicimi öyle gerer, sayfayı öyle sıkı bağlardı ki, satırlar âdeta birbirine kenetlenirdi.

Arkadaşlarının taktığı bu lâkabı, Ger Ali, soyadı kanunu çıkınca, isminin başından alıp sonuna koydu mu, bilmiyorum.

Büyük boy ilk sayımız, eskisi kadar sevimli olmamıştı: Sayfaları şişirmiştik biraz.. Kadromuz küçüktü.

Yukarıda hazırlık bittiği zaman saat gece yarısını çook geçmişti...

İşin bir aksak tarafı ile de makinede karşılaştık: Küçük boy saatte altıbin basan makine, şimdi üçbin basacaktı ancak!

Yorgundum, uykusuzdum, daha kötüsü ümitsizdim...

Biz, makineden ilk sayıyı elimize almadan, öbür gazetelerin dağıtımı başlamıştı. Müvezziler, matbaa kapısından şöyle bir bakıp gidiveriyordular...

Ben de onlar gibi yaptım!

Ertesi gün, ilk işim, depodaki kâğıtları iade etmek oldu. Parasını, eksiksiz geri aldık. Niyazi Ahmet, beş günlük kadro çalışmasının hesabını yaptı, dudaklarımda kırık dökük birkaç söz, arkadaşlarla vedalaştım.

Hayâl gemisini batırmıştık. Bizden başka kimsenin canı yanmamıştı. Borcumuz yoktu, hanımlarımıza bile koydukları sermayenin birer parçacığını ödemiştik...

Ondan sonra, böyle bir denemeyi hiç düşünmedik. Çünkü bu, düşünülemezdi, hayâl edilirdi ancak!

Şimdi Bizim Yokuş'ta gazetecilik, en azından on milyon lira ister. O da bilgi ile kullanmak, şansla devam etmek şartı ile!

Bütün gücümle, bütün sevgimle, bütün çabamla Akbaba'ya dönmüştüm. Okuyucu son derece cömerttir: Göz nurunu, alın terini öder.

Ama bu sefer ödemiyordu nedense.. Nedense kıpırdamıyordu satış!

Bir idare memurumuz vardı, gençten. Yaşayışı şüpheye düşürmeye başlamıştı beni. Önce içtiği sigara pahalılanmıştı. Sonra, kıravatları yenilenmeğe başladı. Daha sonra, pabuç, esvap... Bir keyifli, bir neşeli, bir hayatından memnun adam olmuştu son günlerde...

Biraz inceleyince satışın neden artmadığı anlaşıldı. Benden başka, üçlü bir şirket daha ortak olmuştu Akbaba'ya: Ebussuut caddesindeki matbaacı, başbayi Artin efendi, bir de bizim idare memuru...

Aylarca, bu gizli baskı ile ilk ikisine ne ikramlarda bulunduk bilmem ama, bizim idare memuruna metres bile tutmuşuz!

İkinci Dünya Savaşı ile yeniden sıkıntılar başladı Bizim Yokuş'ta: Kâğıt karaborsaya düşmüştü. Bazı matbaalar, kilosunu altmış kuruşa alıp iadeyi yüz kuruşa satıyordular. İşini uyduran Boğaziçi kıyılarında kâğıttan yalı bile yaptı derler!

Hayatı pençeleşe pençeleşe kazandığımız o günlerde, bir karikatür yayınlamıştık Akbaba'da: Alman uçaklarının Moskova'yı bombalayışı üstüne, bir sevinç karikatürü...

Bir hafta sonra, Matbuat Umum Müdürlüğünden bir mektup geldi, ateş gibi bir mektup, zehir gibi bir mektup: Bu karikatür, devletimizin yüksek politikasına aykırıydı, milletimizin yüksek menfaatlerine aykırıydı.. Bir daha böyle şeyler yaparsak Akbaba kapatılacaktı.

Bir de ilişiği vardı bu resmî mektubun: Akbaba'nın o sayısından kesilmiş bir Aspirin Bayer ilânı!

Mektupta bununla ilgili tek söz yoktu. Ama, ilân Akbaba'dan kesilmiş ve mektuba bir ataşla iliştirilmişti.

Pek açıktı mânâsı bunun: Sen, bir Alman firması olan Bayer'den ilân aldığın için o karikatürü yaptın!

Bunu devlet söylüyordu bana.. Bu iftirayı devlet yapıyordu bana...

Nasıl çıldırdığımı bilemezsiniz. Hırsla kâğıda, kaleme sarıldım:

Bu ilân, yalnız Akbaba'da çıkmamıştı. Bütün gazetelerde vardı.

Bu ilân Akbaba'ya bir Alman müessesesi eli ile değil, Bizim Yokuş'un en eski ilâncılık şirketi eli ile verilmiştir.

Hasan Âli Yücel

Bu ilân, oniki santimlik, çift sütun bir ilândır. Santimi yarım liradandır. Hepsi oniki lira tutardı. Üç lirası komisyondur. Aldığımız para dokuz liraydı yalnız!

Ne demek istiyorsun diyordum Matbuat Umum Müdürüne?.. Bu alçaklığı kim yaptı?.. Bir bildiğiniz varsa, yapılacak işlem bu değildir elbet.. Devlet iftira eder mi?.. Utanmıyor musunuz?.. Yaptığınız gizli hakareti, ben size apaçık iade ediyor, gönderdiğiniz mektubu, eki ile, raptiyesi ile suratınıza çarpıyorum!

Ne mi oldu?.. Mektup iadeli taahhütlü gitti, ve hiç, hiç, hiç bir ses çıkmadı!

1945 yılının sonlarındaydık: Bir akşam, geç saatlerde telefon çaldı evimde.. Ankara arıyor dedi santral... Arayan, Çankaya idi. Arayan Cumhurbaşkanlığı yaveri idi... Sayın İnönü, beni, falan gün, filân saatte yemeğe çağırmak lûtfunda bulunuyordular...

Ankara garında rahmetli Nafi Atuf Kansu ile karşılaştık. C.H.P. Genel sekreter yardımcısıydı o zaman. Benim için gelmiş istasyona. Ankara Palasa beraber gittik. Salonda kahvelerimizi içerken, gözlerinin içi gülerek:

— Sayın İnönü seni çok seviyor, dedi. Aman dikkat et konuşurken.. Üzgündür.. Bir de sen üzme!

Bu, bana partinin direktifi idi. Öğleye doğru, telefona çağırdılar:

Saraçoğlu'nun yaveri Abdullah beydi konuşan. Başbakan yemeğe dâvet ediyordu Karpiç'e...

Bir hoş adamdı Saraçoğlu. Ko-

Şapka devriminin 40 ıncı yıldönümü kutlandı..

Kırkıncı yama!

nuşurken, resmî varlığını siler, eşit olurdu sizinle...

Yemeği üç kişi yedik: O, ben, yaveri...

— Kahveleri bizde içelim, dedi.

Ne rahat günlermiş o günler, hiç işi yoktu Başbakanın!

Konuşurken, sanki Nafi Atuf'tan not almış gibi, aynı kelimelerle aynı sözleri söylemesin mi bana:

— Üzgündür Paşa... Dikkatli konuş... Seni seviyor, üzme!

Bu da devletin direktifi idi bana!

Akşam, Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli geldi otele. Benim mektep arkadaşımdı Yücel. Sahiden severdik birbirimizi...

İnönü, belki benimle başbaşa kalmaktan bunalır, sen de gel, demiş ona...

Köşkün bahçesinde bizi Cumhurbaşkanlığı Umumî Kâtibi Kemal Gedeleş karşıladı.

Birkaç adım yürüdükten sonra koluma girip kulağıma aynı kumandayı fısıldamasın mı:

— Aman üzecek bir şey söylemeyiniz!

O gün anladım: Ses duvarını aşmaya, doğruları duyurmaya imkân yoktur sayın Cumhurbaşkanına...

Son derece kibar, ince, zarifti İnönü... İsterse, sesi büyü olur, bakışı büyü olur, gülüşü büyü olur!

Beni onore etmek için ne mümkünse yapıyordu: Gülerek, okşıyarak, koluma girerek...

— Haydi bakalım, diyordu, bana bir rakı ısmarla...

Beni misafirlikten çıkarıyor, ev sahibi yapıyordu iki cümle ile...

Saat gece yarısı 2,30 a kadar oturduk. Ne çizgilerinde yorgunluk vardı, ne gözlerinde uyku. Sahiden üzgündü. Basından şikâyetçiydi çok. Hele Ahmet Emin Yalman'dan... Beni övüyordu, benim kavgacı gücümü övüyordu, benim yirmi yılı aşkın bağlılığımı övüyordu, mizahı, hicvi, karikatürü övüyordu... Ne demişti Goethe: «Politikada akıllılar lider, kurnazlar zengin olur. Aptallar da mücadele eder!»

Yirmi yıllık aptallığımın mükâfatını görüyordum bu gece!

1946 da, onun kalemi ile adaylar listesine girdim ve Ordu'dan milletvekili seçildim.

Akbaba, Yokuş'ta bensiz kalmıştı!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Doktor Gözüyle Dişi

Dişi.. İşter ona gül, ister öfkeden kudur,
Yedi yaşında neyse, yetmişinde de odur!..
Hiç kimseyi dinlemez.. Peşi sıra dolaş dur:
Bakın, nasıl takmıyor büyükleri şu bodur..
Yedi yaşında neyse, yetmişinde de odur!..

On sekizinde peyler bir gönül arkadaşı,
Ama, bu çağdan sonra, her yıl küçülür yaşı..
Sever kavga, dalaşı.. Hemen çatılır kaşı:
İşte bu hastalığa hekimler «Psikoz» der;
Koparır çıbanbaşı.. Son silâhı: Gözyaşı!..

Otuzunda evlidir.. Bir azamet, bir gurur;
Hattâ kocasını da önemsiz, ufak bulur:
Kovar bir sinek gibi.. Adam çeker ya sabur!..
Görür kendini yüce, başkalarını cüce..
«Megalomani»dir bu.. Hep öğünür, mendebur!..

Kırkında azar; hayret.. Yollarda onu seyret:
Dudu hergün gezmede.. Taban teper, ha gayret!..
Ruha musallat olur yaşlılıkta bu illet:
O «Gençlik Hastası»dır.. Üç günde bir kuaför;
Boyalı yüzü palet.. Tuvalet, hep tuvalet!..

Ellisinde usanır.. Gören tozutmuş sanır..
O, ne sokağa çıkar, ne giyinip kuşanır!..
Torunlar bile gitmiş.. Yalnız nasıl yaşanır?
Bilmez geçkin çağın da bir zevki olduğunu,
Gözünden, damla damla, hâtıralar boşanır!..

Altmış yaşında?.. Eyvaaah: Sinirli akşam, sabah..
O asık suratından, çenesinden illâllaaah!..
Dostlar eve uğramaz: Selâm vermemek mubah...
Kimseyle geçinemez.. Korkunç bir «Egoist»dir:
Kendisi kafa tutar, ele yüklenir günah!..

Paydooos!.. Bitmiştir işi, boylayınca yetmişi:
Artık ne er kişidir, o ne de hatun kişi!..
Ama eskisi gibi, inadı, direnişi:
Yedi yaşında neyse, yetmişinde de odur;
Hiç kimseyi dinlemez.. Garip yaratık: Dişi!..

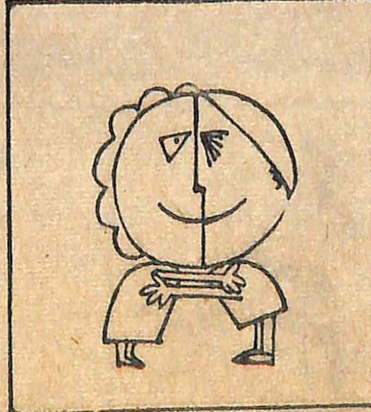

Necdet Rüştü EFE

BAY RUFAİ — Çizen: TONGUÇ

Vatandaş — Gazetede okudum da şaşıp kaldım Bay Rufai..

— Almanya'da bir delikanlı kör nişanlısına gözünü bağışlamış..

— İskoçya'da bir adam sevdiği kıza böbreğini vermiş.

B. R. — Demek ki usul değişti... Eskiden sevilen kıza kalb verilirdi!

PAZARTESİ

Vergi

Bir kul vergisi var, bir Allah vergisi var, bir de devlet vergisi var. Vatandaşların ne kadar vergi ödedikleri açıklandı. Daha doğrusu devletin ne kadar vergi alabildiği açıklandı. Ve şimdi vergi üstüne çeşitli rivayet dolaşıyor. Ver vermiyenler:

— Vermeyince mabut, ne yapsın Mahmut!

— Mabut mu vermiyor, Mahmut mu vermiyor?

— Mahmut vermiyor!

— Hayır mabut vermiyor!

Bir tüccar vatandaş:

— Verilen verginin miktarına ve bağışlanan atın dişlerine bakılmaz... deyip çıktı işin içinden.

Ama asıl içinden çıkılmaz durum tarım alanında... Tarım vergisi bu yıl kırk milyon lira topu topu... Yani İstanbul vergi listesinde en baştan beş şirketin ödediği vergi kadar vergi veriyorlar Türkiyenin bütün çiftlik sahipleri...

Türkiyede büyük toprak sahiplerinden vergi alınamıyor. Büyük gürültülerle çıkarılan yeni tarım vergisi de işe yaramadı. Ve bu yıl da hazineye bir şey sağlanamadı.

Şimdi Maliyecilerimiz oturup hem ağlasalar, hem söyleseler yeridir:

— Vuslat yine mi kaldı başka bahara...

Hele şu seçim fırtınası geçsin, vuslat bakalım neyle gelecek, Baharla mı, yoksa Kış ile mi? Çünkü Haşim Paşanın:

— Mektepsiz Maarif...i gibi vergisiz devlet kurmuşuz.

SALI

O yalan bu yalan

Partilerimiz seçim kampanyasına başladılar. Bu kampanya için hazırlanan seçimlik sözler pek klâsik olmak üzere bildiğiniz:

— Herkese ev... Herkese iş...

— Kalkınan Türkiye...

— Herkese mavi boncuk...

Yerine getirmeye zaten niyet olmadığına göre palavranın ölçüsünü endazını düşünmeye lüzum yok.

Biz de pek unutkan milletiz. Bir meraklısı çıksa da geçmiş seçimlerde söylenmiş sözleri hatırlayıp oy almaya gelen politikacıların karşısına dikse!

Utanır mı oy goygoycuları?

Üçüncü Selim devrinin meşhurlarından Yesârizade çok yalan söylermiş. Bunun için:

«Yesârizadedir elbet, yemin eyler, yalan söyler...» mısraını düzmüşler.

Bu mısraın özelliği bütün kelimelerin yerleri değiştirilse de veznin bozulmaması imiş:

«Yalan söyler, yemin eyler Yesârizadedir elbet...»

Yesârizadenin ailesi karar vermiş:

— Efendi elâleme gülünç oluyorsunuz, böyle olmaz, şu alışkanlıktan kurtulmak gerek... demişler.

Ve Yesârizade'nin yanına bir ağa katmışlar. Ağa, Yesârizede'nin peşinden ayrılmıyacak, yalan söyledikçe, mübalâğaya kaçtıkça hafifçe öksürecek. O zaman da Yesârizade toparlanacak.

Günün birinde Yesârizade bir mecliste konuşurken gene atmaya başlamış:

— Bir tilki vardı, kuyruğu Boğazın yarısını kaplardı.

Ağa tabii terbiyeli terbiyeli öksürmüş, Yesârizade:

— İnsan böyle şeyleri anlatmak isterken mübalâğaya kapılıyor, tilkinin kuyruğu şu bizim yalının boyu kadardı.

Ağa yine öksürmüş. Yesârizade:

— Şu oda kadardı.

Ağa yine öksürünce, ona dönmüş Yesârizade:

— A sersem, demiş, tilkinin kuyruğu hiç mi yoktu.

Bizim adaylarımıza ne yapsak acaba? Hepsinin peşine Yesârizade gibi bir hizmetkâr takmak mümkün değil. Bunun içindir ki atacaklar:

— Biz iktidara gelince herkese iş... Herkese ev...

— Tilkinin kuyruğu...

Öksürükten boğmaca olsak da bu böyle devam edecek. Yesârizade tilkinin kuyruğundan söz açmış... Bizimkilerin kendileri birer tilki.

ÇARŞAMBA

Baba Erenler

Hacı Bektaş'ta toplandılar bektaşiler... Pirlerini andılar. Ve saz şairleri:

On altı Ağustos, açıldı dergâh
Âlem baştanbaşa nur oldu bugün
Yaratan Tanrının hikmetine bak
Herkes birbirine yâr oldu bugün

Hacı Bektaş, Bektaşî tarikatının 700 yıldanberi merkezi imiş. Ve Hürriyet gazetesinin bildirdiğine göre Türkiyede 13 milyon bektaşî var imiş.

İşte biz bu habere inanmadık. Türkiyede 13 milyon bektaşî olsa işler böyle mi olurdu?

Bir kere bizim bildiğimiz Baba Erenler açık sözlü, açık görüşlü, neşeli, içkiyi eğlenceyi sever, yobazlığın karşısında, sofuların düşmanı, uygarlığa âşık bir hoş insandır.

Oysa bugün Anadolu softaların, yobazların etkisinde kalmış, halk kaba sofuluğa doğru itilmiştir.

Kara çarşaf gibi, müslümanlığa sığmayan kara düşünce de yayılmış durmuştur.

Hayır... ille de şu 13 milyon rakamında bir yanlışlık var.

Bu arada Türk mizah edebiyatının pırıl pırıl örnekleri olan bektaşî fıkralarından pek meşhur birisini ele almak istiyoruz:

Bildiğiniz gibi Baba Erenler camie gitmiş. İmam konuşuyor:

— Allah ne yerdedir, ne göktedir, ne sağdadır, ne soldadır...

Baba Erenler:

— Şuna yok diyeceksin ya, dilin varmıyor... diye işe karışıyor.

İşte bu fıkranın bir başka biçimini dinledim. Hangisi doğru veya hangisi hoş, siz karar verin:

Camide imam:

— Allah ne yerdedir, ne göktedir, ne sağdadır, ne soldadır... diye konuşunca, Baba Erenler yavaşça cemaatin arasından sıyrılıp dışarı çıkmış. Tam pabuçlarını alıp gidecekken görmüşler:

— Ne o, demişler, yarıda bırakıp kaçıyor musun?

Baba Erenler:

— Susun, demiş, bizim imam Allahı inkâr edecek ama galiba cemaatten korkuyor.

PERŞEMBE

Kaptanlık sanatı

Kırk yedi yaşında Robert Manry dört metrelik bir tekne ile ve 78 gün azgın dalgalarla boğuştuktan sonra Atlantik'i geçmiş.

Gemisini kurtaran kaptandır derler, dört metrelik tekneyi Okyanusların azgınlığından kurtaran Robert Manry demek ki yaman bir kaptan. Ancak altı defa ölüm tehlikesi atlatmış, ve İngilterede karaya çıkınca da toprağı öpmüş.

Manry evli barklı bir adam, bir kızı, bir de oğlu var.

İnsanların karadan kopup da denizlerde türlü tehlike karşısında macera zevki peşinde koşmaları, «kadın deniz gibidir» diyenlere hak verdiriyor.

Biz bu «kadın deniz gibidir», ya da «deniz kadın gibidir» sözünü biraz değiştirip:

— Deniz erkeğin karısı gibidir... diyeceğiz.

Çünkü ayrılınca özler insan, kavuşunca da ayrılmak ister.

Biraz iş ve biraz da çapkınlık yapmak için seyahate çıkmış koca:

«— Gördüğüm her güzel küçük çocuk bana yavrumu hatırlatıyor, gördüğüm her güzel kadın, bana karımı unutturuyor...» demiş.

Robert Manry de 78 gün denizde kaldıktan sonra karaya ayak basınca toprağı öpmüş. Böyledir insan, 78 gün ayrı kaldı mı, kavuşunca, karısını da toprağı öper gibi öper.

CUMA

Doğumu kontrol

Samandağ ilçesinde bir vatandaş doğumu kontrol fikrini protesto etmiş. Sözle değil, fiille protesto etmiş.

Çünkü bu vatandaşın 11 yılda 15 çocuğu olmuş.

Hemen hepsi Allah bağışlasın anasına babasına, dedikten sonra bir hesap yapalım:

Şu her bir çocuğa ayda açıktan 100 lira masraf gitse 1500 lira, ve 200 lira masraf gitse 3000 lira.

Ama vatandaş tek odalı harap bir evde oturan bir sebzeci.

Ve onbeş çocuk.

Bektaşî Babası bakmış ki adamın biri çamurdan insan heykelleri yapıyor, gözlerini göğe kaldırıp:

— Rızkını düşünmedikten sonra ne olacak, demiş, o da senin gibi yapıp yapıp koyveriyor.

CUMARTESİ

İnsanına göre

Bir Türkle evlenen ve müslüman olan Alman kızı şimdi İstanbulda günlerini dolaşmakla geçiriyormuş.

Gazetelerin yazdığına göre Ayşe adını alan bu Alman kızı besmelesiz hiçbir şey yapmıyormuş.

Yani her işi «besmele» ile yapıyormuş.

Bizim hanımlardan birine sorduk.Esnedi:

— A ayol, dedi, ben de «besmelesiz» hiçbir şey yapamam.

PAZAR

Geçmişe değil, geleceğe...

Bu fıkra bazı partililere ithaf olunur:

Veli efendi zade Emin efendi adında bir meşhur varmış. Çevresindekilerle yapmadığı tuhaflık kalmazmış. Bir gün Temmuzun en sıcak gününde ve yalısında dalkavuklarına:

— Haydi kış oyunu oynayalım... diye tutturmuş.

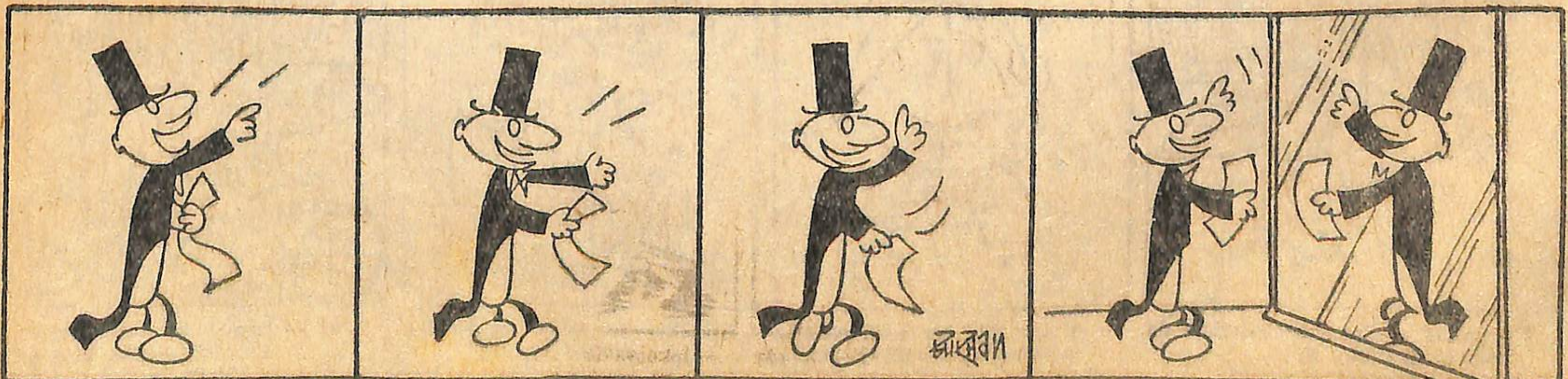
Pencereler kapılar kapatılmış. Kalın kürkler giyilip mangallar yaktırılmış, tandırlar kurulup salepler kaynatılmış.

Hazır bulunanlar kan ter içinde boğulurken dalkavuklardan biri ağlarmış. Ötekiler:

— Hele sabret, elbet biter... demişler. Adamcağız:

— Ben içinde bulunduğum duruma ağlamıyorum, ya ilerde kar yağarken aklına gelip de Yaz oyunu oynayalım derse o zaman halimiz nice olur, ona ağlıyorum... demiş.

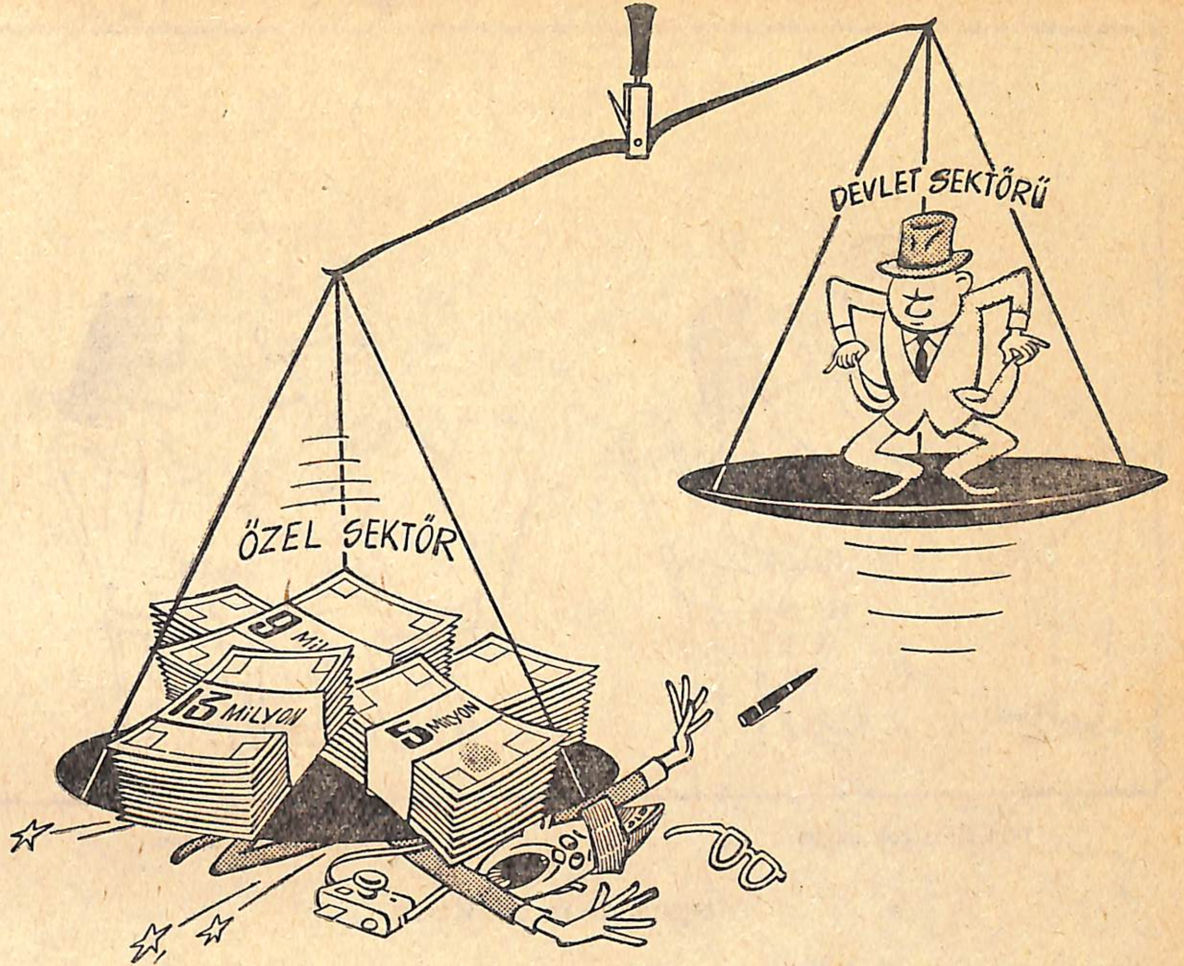
KALENDER NİYAZİ — Çizen: BURHAN

Hepsini görelim

Kaydolalım bir mektebe,
Elif'i, Ba'yı görelim!
* * *
Yüzler, binler şöyle dursun
Ondalık sayı görelim.
* * *
Bizi işe alacaktı;
Direktör Bay'ı görelim!
* * *
İşi kavramak gerekmez
Bir forslu dayı görelim!
* * *
Koca delik kapanır mı?
Küçük yamayı görelim!
* * *
Biz yatacak hastamıydık?
Maksat çorbayı görelim.
* * *
Köyde ekmek kalmayınca
Dedik: Kaza'yı görelim!
* * *
Hanyadan ümidi kestik,
Bari Konya'yı görelim!
* * *
Güler bizim de yüzümüz;
Peşin parayı görelim!
* * *
Maaşı çoktan tükettik
Gelecek ay'ı görelim!
* * *
Paça sıvaması kolay;
Geçecek çayı görelim!
* * *
Göle yoğurt çalmak için
Keskin mayayı görelim!
* * *
Parti değiştirmek iş mi?
Bir arslan payı görelim!
* * *
Gözünden vurmak gerekse
Durup turnayı görelim!
* * *
Aygırlar mı tepişiyor?
Gidip (hara)yı görelim!
* * *
Yem borusu susturmuyor,
Yemli torbayı görelim!
* * *
Kinin kalblerde açtığı
Derin yarayı görelim!
* * *
Şu dumanlar kalksın biraz
Temiz havayı görelim!
* * *
Başka renkler seçilmiyor,
Akla karayı görelim!
* * *
Ağzımız gerçekten yandı,
Tatlı rüyayı görelim!
* * *
Petrollerde sızıntı var;
Mumu, çırayı görelim!
* * *
Köye okul, yol, su lâzım:
Önce «Ağa»yı görelim!
* * *
Gönül sevmek hevesinde,
Sevip yanmayı görelim!
* * *
«Her güzele verme meyil»
Gül-ü râna'yı görelim!
* * *
Mecnun sahrada beklesin,
Nazlı Leylâ'yı görelim!
* * *
Görülecek yüzü varsa:
Bir de dünyayı görelim!..

Salâhattin KUTLU

Vergiler açıklandı!

Eczacı - Doktor

Sayın doktor bilgisine ve hazakatine pek mağrurdu. Kendine ilk defa baş vuran bir hastaya sordu:

— Benden önce başka bir doktora gittiniz mi?

— Hayır.. Yalnız tanıdığım bir eczacıya gitmiştim.

Sayın doktor biraz öfkelenerek dudak büktü:

— Bu sersem adam size nasıl saçma tavsiyelerde bulundu?

Hasta çok saf ve samimî cevap verdi:

— Size muayene olmamı söyledi!..

Doktorun el yazısı

Bâzı doktorların el yazıları güç okunur. Baştan savar gibi çırpıştırdıkları reçeteleri ancak eczacılar okuyabilir, çok defa onlar da sökemezler.

Bir gün; bir eczaneye genç, güzel bir kız girip, çekinerek eczacıya:

— Affedersiniz.. dedi, sizden bir ricada bulunabilir miyim?

Eczacı saygiyle cevap verdi:

— Hay hay; emredersiniz.

Güzel kız biraz kızardı. Sonra bir mektup uzatarak:

— Şey.. dedi; nişanlım doktordur. Bana gönderdiği şu mektubu lütfen okur musunuz?..

Tecrübeli doktor

Bu küçük fıkranın kahramanı olan doktorun adını açıklasak, gönül kırmış olacağız. İyisi mi, kapalı geçelim:

Allah uzun ömür versin, bu meşhur hekimimiz, bir hastasına, mide rahatsızlıklarına birebir geldiğini iddia ettiği bir ilâç vermişti. Hasta sordu:

— Demek bu ilâcın tesirini hemen göreceğim?

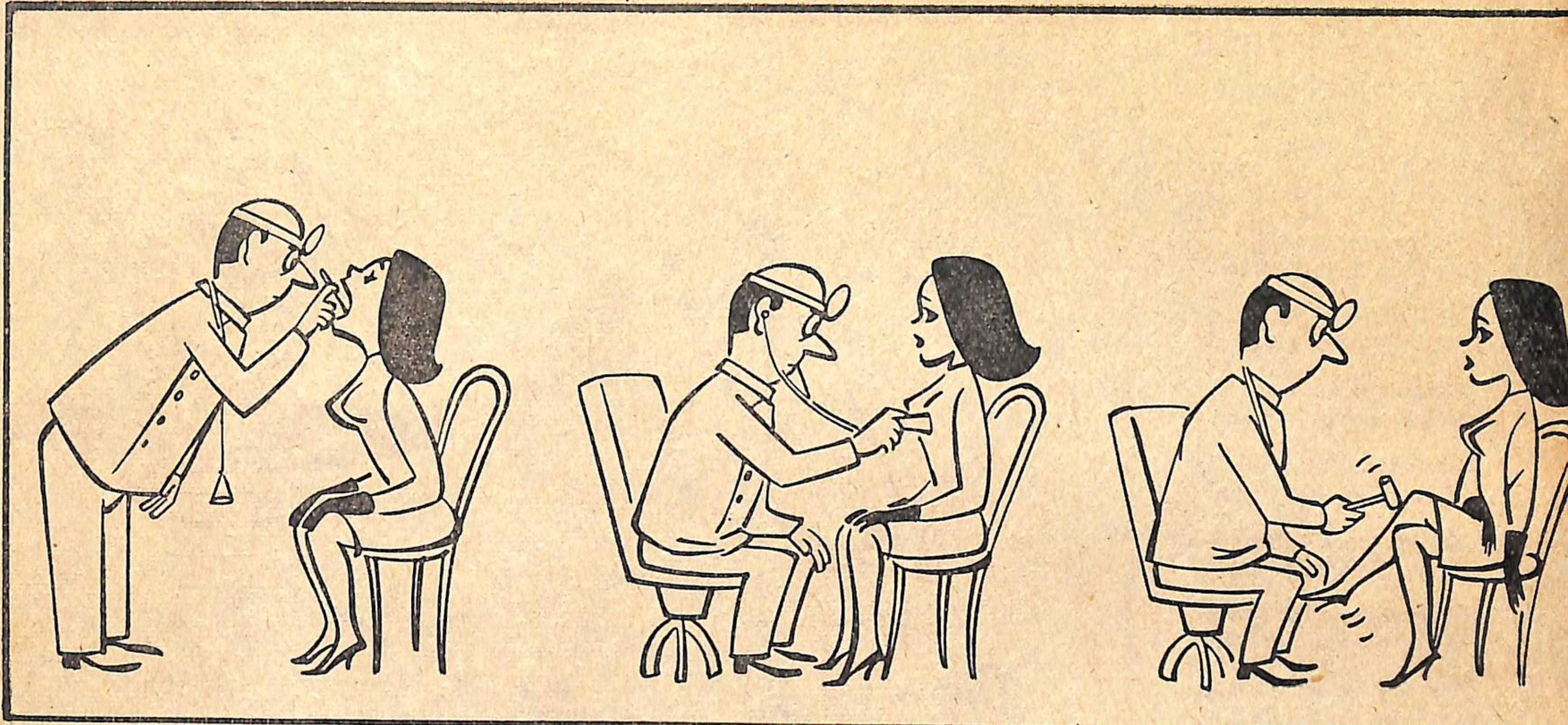
Meşhur profesör boş bulundu:

— Çok tesirli ilâçtır. Yirmi yıldanberi kullanıyorum!..

Memleketimizi yalınayak turistler istilâ etti. — Gazeteler —

Döviz!

— Dişleriniz çok sağlam! — Kalb atıyor muntazam! — Sıhhattesiniz, Madam!

Yapışkan doktor

Paris'de operatörlük, Londra'da ebelik ettiğini söyleyip, hangi fakülteden çıktığını soranlara cevap vermiyen Doktor Kevork Dermanyan; işini bilir bir adamdı.

Elinde iri bir çantayla kapı kapı dolaşır, meselâ soğuk havalarda aksıran bir adam görünce, tanıdık ecza depolarından ucuzca aldığı nezle ilâçlarını ısrarla satardı.

Sonra yaz mevsimi Bursa kaplıcalarına damlayıp romatizmalı kimselere diğer münasip ilâçları yutturarak gününü gün ederdi.

Bir yıl, gene Bursa kaplıcalarında zengin tüccarlardan Artin Kibaryan'ı görünce peşine takıldı:

— Bonjur, Baron Artin.. Hastasındır, burada oturuorsun?

— He.. Öyle bir şey!..

— Romatizmalısındır? Cenabına iyi bir ilâç vereyiiim?..

Tüccar Artin'in aklı başına geldi. Yapışkan heriften kurtulmak için:

— İstemez.. dedi; hastalığım romatizma değildir!..

Kevork yapıştı yakasına:

— Cümle emraza derman Doktor Dermanyan'da bulunur. Satlıcandır hastalığın acep?

— Yok, değildir!..

— Kurdeşendir?

— Yok, değildir!..

— Artritiksin?..

— Yok, değildir!..

— Lumbagosun?

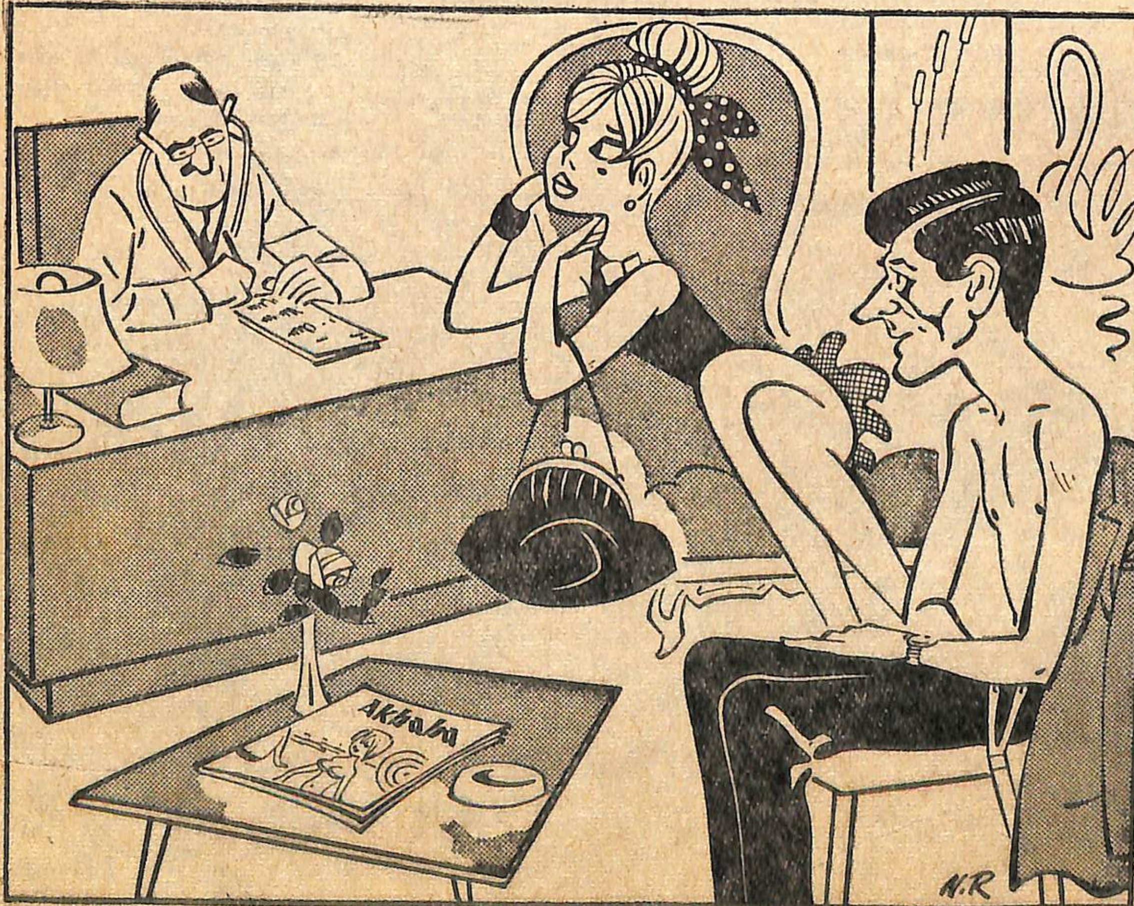
— Yok, değildir!..

— Siyatiksin?..

— Yok, değildir!..

— E.. Sen nesin ki, bunda duruorsun?

— Armeniyen Katolik!..

— Size bir uyku ilâcı vereceğim bayan, kocanızın dinlenmeye ihtiyacı var!

Allah kır

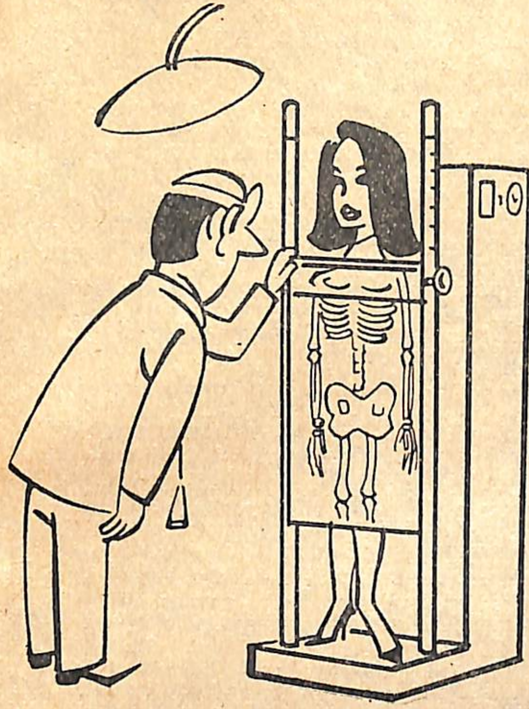
Londra Tıp Fakültesi Profesörlerinde
gerçek değerli, bilgili bir doktordu, ama
Çünkü imtihanlarda kılı kırk yarar;
bir öğrenci; tam diploma alacağı sırada,
Saray özel hekimi olduğu gün, bu u
duyarak, sınıfta bulunan karatahtaya şu
cilerine, Kıralımız Beşinci Jorj Hazretle
duyar.»
Profesör, ertesi gün sınıfa girince, n
altına, İngiliz millî marşının şu ilk mısra
«Allah, Kıralı korusun!»

Şifa

Eski Tıb Fakültesi, Haydarpaşa'daki
Tahsin merhum, o uzun yokuşu zor tırm
oturduğu tarafa yaslanır, devrilecek hale
Çünkü Raşit Tahsin Hoca, boğazına h
haline gelmişti göbeği.. Derste bile müte
fıstık çıkarıp yerdi.
Hazret nihayet hastalanmıştı. Arkada
mak icabediyordu.
Bir gün evde zeytin yağlı yalancı do
rini açarak:
— Oooooh.. diyordu; mis gibi dolma
Karısı onun böyle imrenmesine daya
— Zarar yok; şifa niyetine, yiyiver ş
Hoca dolmaları yuttu. Arkasından, e
getirip verdi:
— Ye, Beyciğim ye.. Şifa niyetine!..
Daha sonra yetişkin çocuğu da bir d
— Şifa niyetine!..
Nihayet bir dolma da kendisi isteyip
— Şifa niyetine!..
Bir saat geçmemişti ki hasta fenalaş
Raşit Tahsin dolma hikâyesini anlattı ve:
— İşte görüyorsunuz, dedi; şifa niyet

Dokt

Anadolu'da bâzı uzak ilçelerde eczah
adı altında, kabinelerinin bir köşesinde
manda ilâç da satarlar.
Bu faydalı hizmeti yapan bir doktoru
asla ilâçlara el sürdürmez, ayak işleri ya
Bir gün; biraz muayenahaneden uzak
— Ben burada yokken belki bir hast
«Üç saat sonra gelin..» dersin. Ama üzer
bilirsin: İşte şu, öksürük ilâcı.. Şu, müsh
Doktor gittikten biraz sonra, öksürük
öksürüyordu. Çırak bir an düşündü, adam
— İç şunu gözümün önünde!..
Zavallı köylü ilâcı içip uzaklaşmış, a
rar eczahaneye gelen adamcağız, içeri girm
direğine sarılarak kıvranmaya başladı.
Tam o sırada yetişen Doktor, köylünü
dı. Çırak işi anlatınca bağırdı:
— Allah belânı versin.. Bunlar müshil
Yaptığı işten emin olan çırak gülümse
— Hiç fayda etmez olur mu? Sıkı ise

— Röntgen? Bu iş de tamam!

— Böyle karı bulamam!

— Hiç evlenmez mi adam?..

ı korusun!

ri, Kırala özel hekim seçilmişti. Bu Profesör
sevmiyorlardı onu öğrencileri..
küçük bir yanlışlık, ya da unutkanlık yapan
ifta çakardı.
nadık habere sevinen profesör, biraz gurur
nleyi yazdı: «**Profesörünüz, siz sevgili öğren-
özel hekim tâyin edildiğini bildirmekle şeref**

şe beğenirsiniz? Öğrenciler, kendi yazısının
ızmamışlar mı:

tine...

binada iken, Akıl Hastalıkları Hocası Raşit
iri göbeğiyle bir talikaya atlayınca da araba
rdi.
ayanamadığı için, çok şişmanlamış, bir balon
iyen atıştırır, ceplerinden avuç avuç leblebi,

doktorların tavsiyesiyle, mutlak pehriz yap-

yapmışlardı. Hoca, yatağında burun delikle-

uyor!..
adı. Tabağa yalnız iki dolma koyup getirdi:
..
ar hizmetçi de efendisine gizlice iki dolma

sundu:

eye indirdi:

doktor arkadaşları toplanmışlardı başında..

lüyorum!..

a çırağı

oktur. Orada kimi doktorlar «Ecza Dolabı»
atür bir eczahane yapar, hastalara aynı za-

binesinde cahil bir çırak vardı. Doktor ona
rdı.
k icap etmişti. Sersem çırağı çağırdı:
ir. Ellerinde reçete filân varsa, alıp saklar:
fiyatları olan şu ehemmiyetsiz ilâçları sata-
cı.. Şu da yaraya, bereye merhem..
kâyet eden bir köylü gelmişti. Mütemadiyen
kuvvetli müshil ilâcını dayadı:

iraz sonra başlamıştı karnı ağrımaya.. Tek-
derman bulamayıp, kapının önündeki telgraf

ziyetini görüp çırağın bir halt ettiğini anla-

. Hiç öksürüğe fayda eder mi?

ksürsün de, göreyim!..

Muayene ücreti

Meşhur Doktorun kabinesine meşhur hasis bir hasta girdi:

— Hastayım, doktor.. dedi; bana bir ilâç ver, ama önce söyle: Vizita kaç lira?

Doktor, bu acaip adama şaşırmıştı:

— Elli lira!..

— Çok değil mi, doktor?

— Öyle.. İlk vizita elli, sonraları otuz lira!..

Adam sevinir gibi oldu:

— Yani, ikinci gelişimde otuz lira mı vizita?..

— Evet.

Meşhur hasis, hiç sesini çıkarmadan, bir selâm verip dışarı çıktı.

Ertesi gün aynı saatte, aynı adam gene daldı içeriye.. İşi sağlama bağlamak için, doktora üç tane onluk uzattı:

— Buyurun vizita parasını!..

— Dedik ya, ilk muayene elli lira..

— Ama bu ikinci gelişim. Sözümüz otuz liraydı!..

Doktor da, işi sağlama bağlamak şöyle dursun, hattâ düğümledi: Parayı alıp üstün körü bir muayeneden sonra, gülümsedi:

— İlk muayenede verdiğim ilâcı tekrar edi. ; hiçbir şeyiniz kalmaz!..

Herif çaresiz tosladı yirmi lira daha!

*** * ***

Doktorun dediği

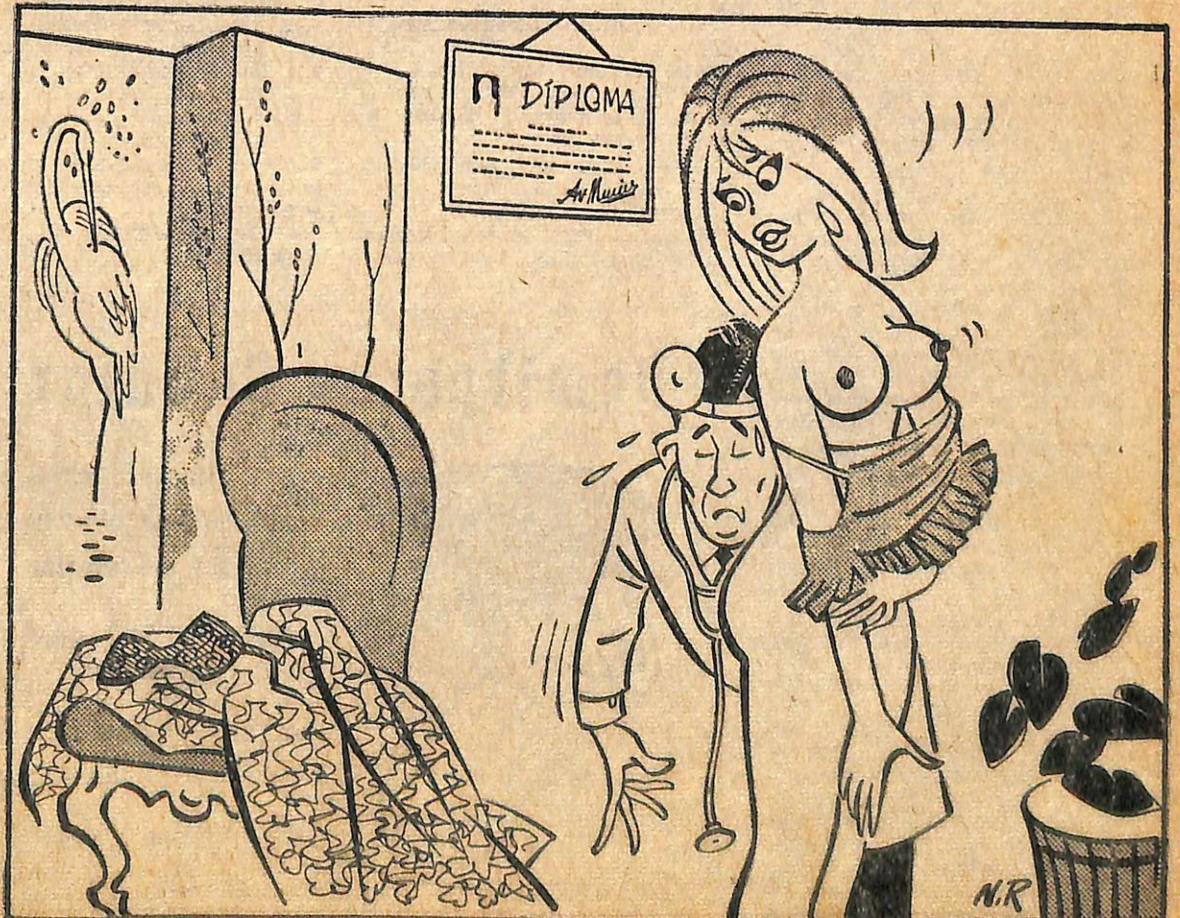
Doktor, hastasına sordu:

— Nasıl dediğim gibi, yatarken pencereyi açık bıraktınız mı?

— Evet, doktor.

— Güzel, muhakkak o rahatsızlığınız yok olmuştur..

— Evet, hem yalnız o değil, en iyi elbisem, para cüzdanım ve saatim de yok olmuştur!

— Doktor, bir doktor çağırayım mı?..

HEKİM Şahin Efendi

YIL: 1886.. Uzun zaman, diplomasız, Baytarlık ettikten sonra; İstanbul, Ahırkapı'daki «Gülhane Tıbbiye Mektebi»nden nasılsa icazetname (diploma) alan Şahin Efendi; tam ahırlara lâyık bir hekim olmuştu. Keşke gene gizlice hayvanlara baksaydı da, insanları tedaviye kalkışıp, Azrailin işini kolaylaştırmasaydı. O zaman hiç olmazsa birkaç at, inek nallarını havaya diker, Tabib Yüzbaşı olarak tâyin edildiği Tarablus'da zavallı askerler ölmezlerdi.

Yatalak kızını aldığı bir hocasının yardımiyle hekim olan Şahin Efendi, Tarablus'da yaptığı tıbbî hatâlar yüzünden, diploması alınıp, ordudan tard olunacağını sezince; hemen istifa etmiş, kapağı atmıştı İstanbul'a..

Kaç kere, Tarablus'da, zengin yerlilerin oturduğu Mizran caddesindeki evi taşlanmış, ilâçlarından canı yanan kaç kişi:

— Tabib Şahin.. Bakar, ibnül baka!..

Yani: «Hekim Şahin.. Öküz oğlu, öküz!» diye bağırmıştı arkasından.. Ama bu iltifat gibi gelmişti ona.. Çünkü gizlice Baytarlık yaptığı yıllarda öküzlerle âdeta kardeş olmuştu.

İstanbul'a gelince, birkaç ay sinip, etrafı iskandil etti. Sonra gene başladı hazakatinden (!) insanlığı faydalandırmaya.. Tam üç yıl tedavi ettiği zavallılarla, Üsküdar'daki evine yakın, Karacaahmet mezarlığını biraz daha doldurdu. Bu sefer halk tarafından linç edilmekten korkup, Vaniköy'de satın aldığı eski, salaş bir eve yerleşti.

Her türlü hastalığa bakan; göz, kulak, romatizma, sinir ve kadın hastalıklarında üstad olduğunu iddia ettikten başka; ebelik, operatörlük yapan ve fırsat buldukça civar mandıralardaki ineklere, koyunlara ilâç yetiştiren meşhur madrabaz Hekim Şahin Efendi; nihayet Vaniköy'de yağlı bir kapıya çattı: Bu, Rumeli Orduları Müşiri Rasih Paşa yalısıydı.

Bir gece sancılanan Büyük Hanımefendiydi; sıcak tuğla, ıhlamur gibi hizmetçilerin bile becerebileceği şeylerle iyileştirip, türlü hikâyeler, hokkabazlıklarla güldürünce; koca zengin yalının tüfeyli gediklisi olmuştu.

İşte bu aralık Paşa Hazretleri hastalanmıştı: Günden güne sinsi bir şişkinlikle karnı büyüyor; yağ mı desek, gaz mı desek; göbeği yavaş yavaş burnuna yaklaşıyordu.

Hekim Şahin Efendi, ihtiyar emekli paşayı tam altı ay güna tedavi etti. Ne çare inatçı göbek, mutlak paşanın burnuna değmek için and içmiş gibi, şişip balon halini aldı.

Madrabaz Şahin'in modern(!) tedavisinden ümidini kesen Müşir Paşa Hazretleri işi duaya, muskaya, üfürüğe vurmuştu. Bu sefer de hocalara, hacılara bir hayli para kaptırdı. Kendini Kadirî Şeyhi diye yutturan bir yobaz:

— İbadette kusur etmeyin.. demişti; gelmiş geçmiş peygamberlere bile bu gibi âfetler musallat olmuştur. Velâkin cümlesi Hakka tevekkül ve ibadete tevessülle sıhhatlerini kazandılar!..

Bunu duyan Paşa Hazretleri, Ramazanda otuz gün şöyle dursun, «Üç aylar» la beraber «Nafile» oruçları ihmal etmiyor; iftarlarda açlıktan yemeklere saldırınca, büsbütün davul oluyordu göbeği.. Hele namazlarda o iri gövdesiyle secdeye kapanırken, kaç kere kalbi sıkışmış, baygınlıklar geçirmişti.

Peygamberler nasıl hasta oldular, nasıl tedavi ettiler kendilerini? Bunu merak ediyordu Paşa Hazretleri.. Köşe minderinde onların hayatından bahseden eski taş basması kitapları okuyor; Âdem Aleyhisselâmın meselâ basur, ya da mide hastalığına tutulup tutulmadığını; Nuh'un, tufandan sonra, ıslak ve rutubetli bir dünyada yere oturunca, dipten soğuk alarak karnının şişip şişmediğini öğrenmek istiyordu.

Ne çare «Kısası Enbiya = Peygamberlerin hayatı» kitabında bu ve emsali hastalıklara dair bir kayda rastlayamadı. Sonunda Hakka tevekkül gösterdi.

Hikmetinden sual olunmaz.. Musa'ya, asasını vurunca, denizi ortadan yardıran, bir kuru balıkla İsa'nın oniki Havarisini tıkabasa doyuran Tanrı; bir mucize daha gösterip, karnını bir anda dümdüz edemez miydi?

Bir gündü.. Gene karnı burnunda düşünürken; meşhur hekim taslağı Şahin Efendi telâşla yalıya geldi. Paşa ötedenberi ona kızıyor, ama terbiyesi okkalı bir küfür savurmaya engel oluyordu. Gene bir iki altın koparacağını kestiren madrabaz Hekim, saygiyle selâm verdi:

— Paşa Hazretleri.. Bir tabib meslekdaşımdan duydum: Bâzı mühim hastalıklar, idrar tahlili suretiyle, meydana çıkıyormuş!..

— Yâni, ne demek istiyorsun?

— Hani; efendimizin de idrarınızı tahlil ettirsek..

— Bunu şimdiye kadar niye akıl etmedin?

Meşhur Hekim Şahin Efendi boş bulundu:

— Vallahi, yeni öğrendim efendim!..

Paşa fena halde kızmıştı. Kaşlarını çatarak, herifin getirdiği şişeyi alıp, arkasını döndü. Ona ehemmiyet vermeden şişeyi doldurup uzattı:

— Buyurun, Baytar efendi!..

Meşhur Hekim bir pot daha kırdı:

— Her zaman tedavinize âmadeyim!..

Paşa; karnını taşıyabilseydi, tepeliyecekti ahmağı.. Bunu yapmadı, ama belki ömründe ilk defa nezaketi bırakıp çıkıştı:

— Güya senin adın Şahin haaa?.. Defol oradan sersem tavuk!..

— Başüstüne, efendim!..

Madrabaz, gene yerden birselâm verip dışarı fırladı. Yalıdan çıkarken yeni evlendirilen bir hizmetçinin, çarşaflanıp, sokağa çıkmak üzere olduğunu görünce; nereye gittiğini sordu. Yakında doğuracak olan genç kadın, İstanbul'a inecek, beklenen sevgili yavruya lüzumlu bir şeyler alacaktı. Şahin Efendi bir an düşündü: Vaniköy'den, Galata'ya gidip gelmek bir hayli masraf ve külfeti icabettiriyordu. Tahlil için bu kadınla pekâlâ gönderebilirdi idrar şişesini.. Hanımefendiden aldığı tahlil parasının yarısını cebine indirip, hizmetçinin eline bir mecidiye (bir altının beşde biri) sıkıştırdı. Galata'da adresini tarif ettiği Kimyager Matosyan Efendiye gidilecek, akşama tahlil raporu alınıp yalıya dönülecekti. Hizmetçi nasıl: Peki.. demesin? Paşanın işiydi bu..

Akıllı halayık, kolaylıkla buldu verilen adresi.. Üzerinde iri harflerle «Kimyager Matosyan Tahlilhanesi» yazılı kapıdan girince, yaşlı bir Ermeni kadınla karşılaştı. Matosyan Efendi o gün rahatsızlanmış, işleri; ortalık hizmetine bakan bu kadının kocası ihtiyar lâboranta bırakmıştı.

Çarşafı karnına dar gelen genç halayığın iki can taşıdığını anlayan Dudu; parayla, şişeyi alıp, içeride kimyager yamaklığı yapan kocasına götürdü:

— Bir gebe karı getirmiştir bunu.. Akşama raporu istiyor.. Mümkünü var ise, şu işi çırpıştırıver de, bize kalsın mecidiye!..

— He.. Olur, beklesin!..

Dalavereci lâborant; tahlil şöyle dursun, hattâ şişeye bakmadan, Matosyan Efendinin antetli rapor kâğıtlarından birini gözü kapalı doldurup kadına uzattı.

Akşam, geç vakit yalıya dönen hizmetçi; az ötedeki küçük evde kendisini bekleyen Hekim Şahin Efendiye raporu teslim etmiş, o da Paşa Hazretlerine koşmuştu:

— İdrarınız tahlil edildi, efendimiz. İşte raporunuz!..

— Oku; anlat bakalım, ne varmış?

Karşılıklı birer koltuğa oturdular. Şahin Efendi, çipil gözlerini raporda gezdirince, sapsarı oldu. Neticeyi Paşaya söylemekten korkuyor:

— Şey, efendim.. Hani, olur ya Paşa Hazretleri..

Diye kekeliyordu. Paşa zaten bu hekim taslağının ahmaklığından usanmıştı:

— Okusana, be adam!..

Şahin Efendi tekrar okudu. Durdu, düşündü. Ve:

— Metin olun, Paşa Hazretleri.. dedi; tıb tarihinde ender bir vak'adır bu.. Allahın emrine boyun eğmekten başka çare yok!..

Paşa büsbütün kuşkulanmıştı. Gözlerini rapora dikerek bağırdı:

— Oku şunu.. Çıldıracağım meraktan!..

Hekim Şahin Efendi, nihayet cesaretle cevap verdi:

— Siz hamilesiniz, efendim!..

— O da nesi?

— Yâni, gebesiniz Paşa Hazretleri!..

— Çıldırdın mı, be herif? Nedir senden çektiğim? Nasıl gebe olurmuş bir erkek?..

— Vallahi öyle, efendim.. Bunu bendeniz söylemiyorum; rapor söylüyor, fen söylüyor!..

Zavallı Rasih Paşa, ağır göbeğine rağmen, yerinden fırlamış; gözlüğünü takıp hekim taslağının başına dikilmişti. Şahin Efendi, yüksek sesle raporu okudu: «Gönderilen idrarda albümin ve şeker yoktur. Yapılan fennî tahlil neticesinde, idrar sahibinin hamiile olduğunu bildiren işbu rapor tanzim edildi.»

Paşanın gözlerinde yıldızlar uçuşuyor, dermanı kesilip, beyni uğul duyordu. Ansızın «Peygamberler kitabı»ndaki olağanüstü işler aklına geldi. Evet: aylarca düşünmüştü bunları.. Meryem'i babasız çocuk sahibi eden ulu Tanrı, böyle bir mucize daha yapamaz mıydı? Tanrının kudretine iman eden paşa, önce sendeledi. Sonra aklı başına gelir gibi oldu:

— Ben bu rapora inanmam!.. Bu Matosyan keratası ya delidir, ya sarhoş!..

— Aman, paşam.. Onun lâboratuvarı nam vermiştir İstanbul'da.. Hattâ Sultan Hamit Efendimizin mübarek idrarları da burada tahlil olunur!..

Bunu duyan paşada şafak attı. Sarayı Humayunun itimat ettiği bir kimyagerin raporuna inanmamak olmazdı. Şu halde gebeydi kendisi.. Ama kimden, nasıl, ne zaman olmuştu bu ilkah?.. O da, Hazreti Meryem gibi ruhul kudüs, yâni mukaddes bir ruhtan mı hamile kalmıştı?.. Bir çocuk sahibi olmak için hocalara muska yazdıran, türbe kapılarında dua eden genç kadınlar dururken; neden kendisini seçmişti bu ruh?..

Paşanın fenalaştığını gören Şahin Efendi çırpınıyor:

— Merak buyurmayın.. diyordu; vallahi, billâhi bizzat bendeniz müdahale ederim: Kimseye duyurmadan, düşürtürüm çocuğu!

Paşa delirmişti: Şahin budalası mı yok edecekti veledi?.. Çocuğu alayım derken, paşanın canını alır, ölümüne sebep olurdu bu sersem.. Mindere devrilen zavallı Rasih Paşa, gür sesiyle, harem dairesinden imdat istiyor:

— Bana bir doktor çağırın, bir doktor.. diye bağırıyordu; koğun bu Şahin mel'ununu, koğun.. Tepeleyin keratayı!..

Zavallı paşa bayılmış, yetişen uşaklar hekim taslağını eşek sudan gelinceye kadar dövüp sokağa atmışlardı. Aslında, bir mecidiye için, bu raporu yazan hırsız lâboranttan fazla; böyle bir hezeyana inanan Şahin Efendi suçluydu bu işde..

Meselenin Yıldız Sarayına aksetmesiyle, Sultan Hamit tarafından gönderilen bir Profesör Doktor, paşanın karnından dört kilo ağırlığında bir ur çıkarmış, Hekim Şahin Efendi madrabazı da, yalıda yediği sopadan, bir ay doğrultamamıştı belini!

Necdet Rüştü EFE

Demirperde Şakaları

Bütün dillerde

Milyonların okuyup güldükleri fıkralar.

Siparişlerinizi şimdiden veriniz.

Umum dağıtım merkezi:

Sabri Özakar, Ankara caddesi

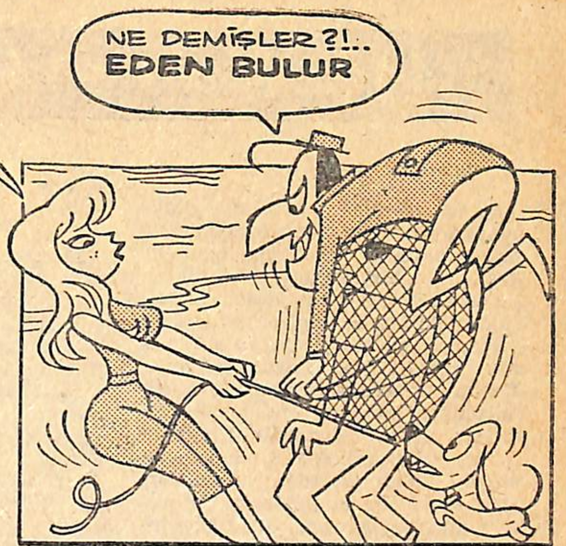
Fiatı 5 Lira

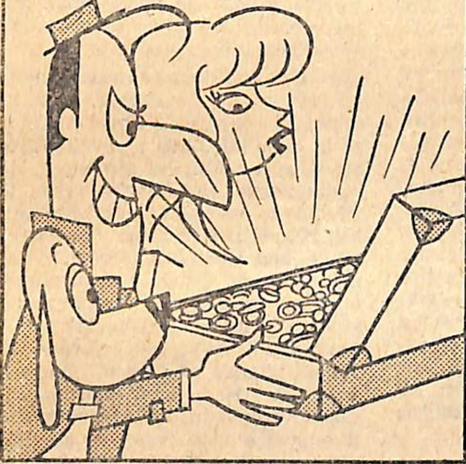
(AK—197)

ÇİZEN

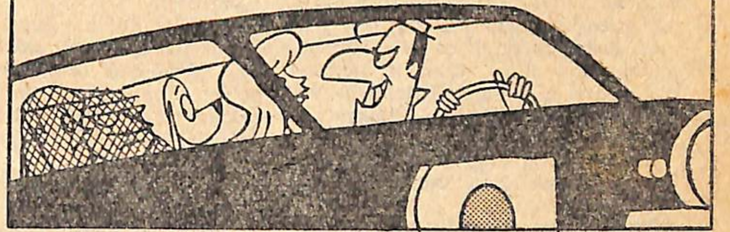
nazik SÜLÜMAN

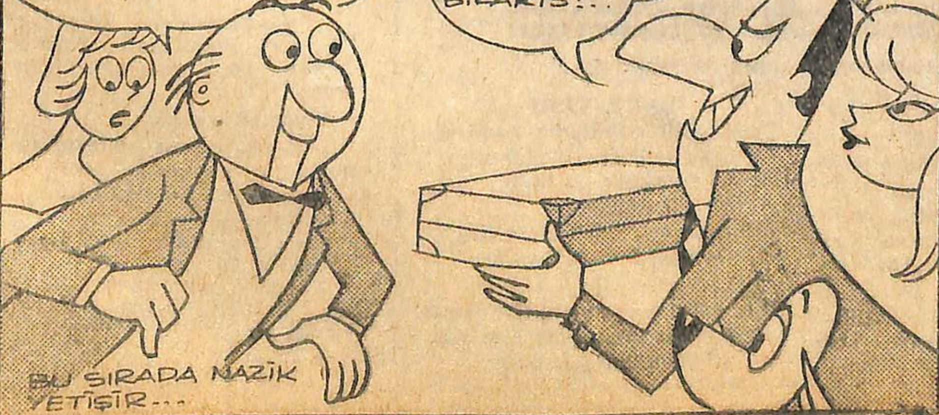

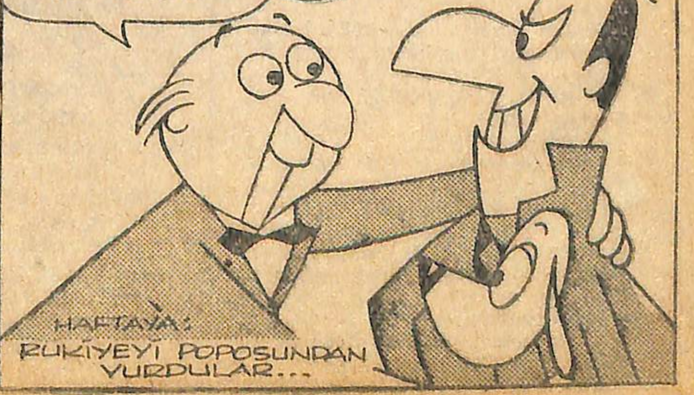

NAZİK SÜLÜMANLA NAYLON SUZAN MÜCEVHERLERİ SAHİPLERİNE TESLİM ETMEK ÜZERE YOLA ÇIKARLAR...
BU ARADA PLAJ OTELİNDE MÜŞTERİLER PANİĞE KAPILMIŞLARDIR...

Aziz Nesin'in Romanı

TEK DELİK

— 17 —

Bütün ihtiyacım görülmüş olduğundan para harcamıyordum. Elli liram olmuştu. O zaman için elli lira küçük bir sermaye sayılırdı.

Ömer Efendi bana kasaba terzisinden iki kat da elbise diktirmişti.

Sünnetçiye elli lirayı rüşvet olarak vermeyi iyice kafama koydum. Benim sünnetli yani daha evvelden müslüman olduğum onunla aramızda sır olarak kalmalıydı. Herhalde ikimiz yalnız bir odada sünnet olacaktım, Ben dışardan duymaları için, sanki sünnet olmuşum da acımış gibi bağırırdım, olur biterdi. Mesele nikâha kadardı. Nikâhtan sonra gevezelik edip söylese de artık iş işten geçmiş olur, belki de ona kimse inanmazdı.

Fakat bir türlü sünnetçiye de hakikati söyliyemiyordum. Artık işin daha fazla uzamağa da tahammülü kalmamıştı. Ne olursa olsun, sünnetçinin karşısına çıkacaktım, ya adam işin farkına varıp, rezalet çıkaracak ya da beni ikinci defa sünnet edecekti. Asiye'nin uğruna, iki kere değil ya on kere bile sünnet olmaya razı idim; yeter ki neticeden Asiye memnun kalabilsin ve ilerde aile saadetimizi baltalayacak bir şikâyete başlamasın.

Sünnetçi işin farkına varırsa, işte o zaman ayaklarına kapanarak yalvaracak, her şeyi anlatacaktım. Eğer onda da insanlığın zerresi varsa kalbi merhamete gelirdi.

Sünnet gününe karar verilmişti. Müftü Efendi buna «Cemiyet-i hitan» diyor ve kayınpederim Ömer Ağa, hitan cemiyetinin ve merasimin pek parlak olmasını, büyük bir ziyafet verilmesini, yalnız kasabanın değil, vilâyetin eşrafının da dâvet edilmesini ısrarla istiyordu.

Ben, bütün bu gürültü patırtı sonunda yine başıma bir belâ geleceğinden korktuğum için alâyişe lüzum olmadığını söylüyor, sessiz sadasız sünnet edilmem için kayınpederime rica ediyordum. Fakat kayınpederim ricalarımı dinlemedi ve «Benim hayatta bir tek kızım var. Sen de benim damadım değil, evlâdım olacaksın. Bütün servetim, malım, mülküm sana kalacak. Burası küçük yerdir, insanları çok dedikodu yaparlar. Eğer seni sessiz sadasız sünnet ettirirsek, sünnet olmadın diye lâf çıkarırlar. Benim için de biricik kızımı sünnetsiz bir gâvura verdi diye dedikodu çıkarırlar. Sağlığımda pek bir şey yapamasalar da, bana emr-i hak vaki olunca sizi rahat bırakmazlar. Onun için sünnetin pek şatafatlı olması, ve herkesin senin sünnet edildiğine şahit olması icap eder» dedi. İşte o zaman hapı yuttuğumu anladım; zira kayınpederim bu sözlerinden anladığıma göre beni dâvetlilerin huzurunda sünnet ettirecekti.

Bu rezalete katlanıp katlanmamayı çok düşündüm, fakat Asiye'den vazgeçemediğim için çaresiz her rezalete boyun eğmeğe karar verdim.

Sünnet olmadan bir hafta kadar önceydi. Bir öğle üzeri, kayınpederim:

— Birisi geldi, seni görmek istiyormuş... dedi.

— Kimmiş? dedim.

— Tanımıyorum, Vilâyetten gelmiş...

Deyince, içim cız etti, az kalsın oraya düşüp kalacaktım. Beni kim tanırdı ki vilâyetten gelip arasın. Mutlaka yine başımda bir belâ dönüyordu.

Kayınpederim:

— Ne oldu sana birdenbire, dedi, rengin kül gibi oldu...

— Bir şeyim yok... dedim ama, ayakta duramadığım için kerevete çöktüm.

Artık kaçamazdım da...

İş işten geçmişti. Belki adamı, sanki Almanca konuşuyormuşum diye atarak, söylediklerini anlamazdan gelip atlatabilirdim. Çaresiz:

— Kimmiş bakalım, buyursun! dedim.

Ben yaşlarda, kravatlı oluşuna bakılırsa okur - yazar olduğu anlaşılan bir adam girdi. Yüzünü güler görünce, biraz korkularım dağıldı. Elimi de sıktı. Anladım polis değil... İçime serin sular serpildi, ama yine konuşamıyor, onun konuşmasını bekliyordum.

— Ben gazeteciyim... dedi.

Vilâyet gazetesinde çalışıyormuş, iki - üç büyük İstanbul gazetesinin de muhabiri imiş. Ben, gazetecilerden polisten daha çok korkarım. Gazeteciler yüzünden başım çok belâya girmiştir.

Yalnız soğuk soğuk sırıtıyor, bir şey söylemiyordum.

Gazeteci:

— Sizin gibi bir genç Alman âliminin islâm dinini kabul edişi bizim için büyük saadettir, dedi, geç haber aldık, yoksa şimdiye kadar çoktan ziyaretinize gelirdik. Sizinle geç alâkadar olabildiğimiz için kusurumuza bakmayın.

İçimden «Hay Allah belânızı versin!» dedim.

Yanımızda kayınpederim olmasa, Türkçe bilmiyor gibi davranacaktım. Adama:

— Biliyor siz Almanca? dedim..

O da tıpkı sanki Almanmış gibi, kendini kolay avlamam için:

— Bilmiyor ben, dedi, ama siz öğrenmiş iyi Türkçe...

— Az az.. Yavaş yavaş... dedim.

— İyi, iyi... dedi, bizim gazetede yazdık haberi... İstanbul gazetelerine de bildirdim telefonla.. Git mülâkat yap, dediler. Siz bir şey keşfetmişsiniz, ne keşfettiniz?

Bunun doğru cevabı şöyle olmak lâzım gelirdi:

«Yüz nesil müslüman olanlara hiç aldırış etmeyen insanlarımızın, yeni müslüman olanlara verdiği kıymeti, yani enayiliğimizi keşfettim.»

«Hiçbir şey keşfetmedim» de diyemezdim. Çünkü büyük bir Alman mucidi ve genç bir Alman kâşifi olarak bir kere adım yayılmıştı.

— Benim var keşif çook.. Ama anlamaz siz.. Çünkü zor anlamak..

— Evet... Ne gibi icatlarınız var?

— Var icat bende çok.. Tayyare motoru yaptı ben sessiz.. Motor yapmıyor pat pat.. Var benim bir icat çok büyük, vapur çıkarmıyor duman...

Daha bir sürü şeyler söyledikten sonra, bunları gazetede neşretmemesi ve İstanbul gazetelerine bildirmemesi için, dilimin döndüğü kadar yalvardım. Nerdeyse ağlıyacaktım. Bu dediklerim yazılırsa ve gazetelerde benim hakkımda yazılar çıkarsa, bu, tevazua aykırı olurdu. Müslümanlık alçak gönüllülük demekti; kibir ve gurur doğru değildi. Halbuki gazeteci de, bunlar gazetelerde ne kadar büyük gösterilirse, başka Alman âlimleri de duyar, onlar da müslüman olurlar, diyordu.

Yalvarmalarım boşa gitti.

Sünnet günü geldi, çattı. Hayatımda hiç böyle heyecanlandığımı bilmiyorum. Basbayağı büyük bir sünnet düğünü oluyordu. Kuzular çevriliyor, kazanda pilâvlar pişiyor, zerdeler kaynıyordu. Bahçe ve ev adamla dolmuştu. Bu kalabalıkta Asiye'yi göremiyordum ki, ona her şeyi anlatayım. Fakat en kötüsü gazetecilerin gelmesi oldu. İstanbul, Ankara'dan gazeteciler dolmuştu. Hepsinin de ellerinde fotoğraf makineleri vardı. Onları da görünce artık dayanamadım, kaçtım evden.. Ama daha yüz adım gidememiştim ki, sanki beni kolluyorlarmış gibi arkamdan yetiştiler. Gelenlerin en önünde kayınpederim, hemen yanında da kara sakallı sünnetçi vardı. Suratlarından öyle anladım ki, beni hemen oraya, çalının dibine yatırıp sünnet edecekler.

Kayınpederim:

— Nereye? dedi.

— Hiç, dedim, biraz hava almak istedim.

Artık yüzümün rengi ne hale gelmiş olmalı ki, kayınpederim:

— Korkma, dedi, korkacak bir şey yok..

Öbürleri de:

— Bizim sünnetçinin eli çabuktur, duymazsın bile... dediler.

Kara sakallı iri sünnetçi de:

— Hiç duyurmam, hiç... dedi.

Döndük geriye.. Yolumuzu kesen gazetelecilerden biri:

— Müslüman olunca neler hissettiniz? dedi.

Yine Alman ağzı Türkçeyle:

— Ben yok Türkçe... Anlamıyor... deyip yürüdüm.

Asıl felâket sünnet edileceğim odaya girince oldu. Yatacağım karyola hazırlanmış süslenmişti. Ben, sünnetçiyle ikimiz başbaşa kalacağız sanmıştım. Oysa odanın içinde bir sürü adam vardı. Gazeteciler de fotoğraf makinelerini hazırlamışlardı.

— Olmaz! diye bağırdım, herkes çıksın dışarı...

Kaynatam onların da bulunmasını istiyordu. Zorla çıkartık, ama iki kişi kaldı. Kara sakallı sünnetçi:

— Bunlar kalsın, elini kolunu tutar... dedi.

— Ne lüzumu var... İstemez! dedimse de dinletemedim.

Biraz sonra foyamın meydana çıkacağını düşündükçe baygınlıklar geçiriyordum, elim ayağım titriyordu. Az sonra nasıl bir kepazelik olacaktı kimbilir.

Onlar benim sünnet korkusundan tirediğimi sanarak boyuna:

— Korkma, korkma! diyorlardı.

Kara sakallı sünnetçi bana cesaret vermek için yaşlı adamları sünnet edişini anlatıyordu:

— Eskiden kasabamızda ermeniler de vardı. Müslüman olan kaç ermeniyi sünnet ettim. Elim gayetle çabuktur. Şıp diye alıveririm, şıp diye, anladın mı şıp diye... Ruhun duymaz. Bir Kevork vardı. Herif elli dokuz yaşında müslüman olup Kâmil ismini aldı. Ben işte o elli dokuz yaşındaki Ermeniyi sünnet ettim de bıçağımı usturamı toparlayıp, çaputumu çubuğumu toparlayıp ellerimi çıkarken Hevork Efendi sırtüstü yattığı yerden «Ne zaman sünnet edeceksin, hadi!» demez mi!... Koca kart herifin ruhu duymadı, anladın mı? «Kevork Efendi sünnet oldun» dedim de «Benimle alay etmeyin. Doğru dürüst sünnet et! Yoksa senin yaptığın sünneti kabul etmem!» dedi. Yani elim gayetle çabuktur. Şıp diye, anladın mı şıp diye... Hadi!...

Sünnet vaziyetine geçtim. Suratlarının ne şekil alacağını görmemek için gözlerimi kapadım. Bir müddet hiçbir hareket olmadı. Sonra üçü birden:

— Fesubhanallaaah!.. Fesubhanallaaah!.. diye bağırarak odadan çıkıp gittiler, arkalarından koşup yakalamağa kalmadı. Dışardan seslerini duyuyordum. Hâlâ «Fesubhanallaaah!» deyip duruyorlardı. Kulağımı kapıya dayadım. Sünnetçi:

— Allahın hikmeti, diyordu, yahu bu mübarek bir adam...

Kayınpederimin sesini duydum:

— Bitti mi, oldu mu? Aman maşallah.. Ne de çabuk... Demek sünnet de oldu...

Sünnetçi:

— Sen ne diyorsun Ömer Efendi, sünnet icap etmedi. Senin damadın doğuştan sünnetli... Doğuştan sünnetli olur derlerdi de inanmazdım. Demek olurmuş... Onu da gördük...

— Aman ne diyorsun!..

— Evet... İşte bunlar da şahit... Gördüler.

Bu konuşan da Müftü Efendi idi:

— Fesubhanallaah... Tevekkeli değil... Hak dinini arayışı bundanmış demek... Daha zamanında hidayete ermiş.

Kayınpeder sordu:

— Şimdi sünnet olmayacak mı hiç?..

— Biraz daha icap eder, yarım sünnetli...

Böyle der demez yalnız sesini duyabildiğim bir herif:

— Aman, sakın bu Yahudi olmasın... Yahudiler yarım sünnet olurlar da...

— Töbe de!

(Devamı var)

● Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 Daire: 3. İstanbul
Telefon : 22 18 11
İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.
Fiatı : 100 kuruştur.

Güliver BİLGİÇLER ADASINDA

12

"BAŞŞEHİR LAGADO'DA MİSAFİR EDİLEN GÜLİVER LORD MUNODİ TARAFINDAN GEZDİRİLMEKTEDİR..."

LORD SÖZÜNDE DURMUŞ, BİR TAKIM DOSTLARININ ARACILIĞIYLA AKADEMİYİ ZİYARETİM TEMİN EDİLMİŞTİ...

AKADEMİ BİR SOKAĞIN İKİ YANINA SIRALANMIŞ BİRKAÇ EVDEN İBARETTİ... MÜDÜR BENİ ÇOK İYİ KARŞILADI...

İLK OLARAK ELİ YÜZÜ KAPKARA, UZUN SAÇ VE SAKALI BİRBİRİNE KARIŞMIŞ, BAZI YERLERİ DE YANMIŞ ZAYIF BİR ADAM GÖRDÜM...

İMZA

Suzette Baudin flörtten hiç hoşlanmazdı. Onun içindir ki, ucuz aşk romanlarının bir numaralı okuyucusu idi, büyük bir sabırla hayatının erkeğini bekliyordu.

Gamzeleri, dalgalı sarı saçları, mavi gözleri, muntazam ve dolgun vücuduyla hiç de fena sayılmazdı Suzette!... En sevdiği yazar Max Virel'di. Kitaplarını ihtirasla okur, haftalık kadın dergisi «Melankoli» de yayınlanan sürekli romanını âdeta yutardı.

Suzette, ancak böyle bir adamla yuva kurabileceğine inanmıştı. «Üstad» diye adlandırdığı yazarla yapılan bir röportajdan adresini öğrenmişti. Ama O'nun sert bakışlarını, dudaklarının müstehzi kıvrımlarını, yüzündeki asalet ifadesini ve gür siyah saçlarını bir kese kâğıdındaki fotoğrafta görünce, sırılsıklam âşık oluvermişti.

Günden güne bu aşk Suzette'i kıskaçları arasına merhametsizce almış genç kızı belki rastlarım ümidiyle yazarın oturduğu külüstür mahalleye sürüklüyordu.

Ne yazık ki uzun bekleyişler kederden başka bir şey getirmedi Suzette'e! Kendini Max Virel'in oturduğu apartmanın önünde bulduğunda son darbeyi indirmeğe karar vermişti!...

Kapıcıya «Üstad»ın evde olup olmadığını sordu: Adam bir türlü kim olduğunu anlayamadı. Ancak Suzette Mösyö Virel diye fısıldayınca.

— Ha... Şu beşinci katta oturan bunak ihtiyarı soruyorsunuz dedi. Demin karısı pazara gittiydi. Kendisi herhalde evdedir.

Suzette teşkkürü ifade eden bır gülümseme ile karşılık verdi. Merdivenleri tırmanırken bir yandan da kendi kendine «Evliymiş ha!» diye mırıldanıyordu.

Tatlı hayalleri birer birer sabun köpüğü gibi sönüyordu. Ama ne olursa olsun büyük aşkıyla bir kere olsun, karşı karşıya gelmeliydi.

Daima çantasında taşıdığı üstadın kitabını kalbi çarparak eline aldı.

Kapının önünde heyecanını teskin etmek için birkaç dakikacık durdu. Ziyaretine sebep bulması gerekti. Kırmızı ojeli parmağı zile dokunalı bir iki saniye olmuştu ki kapı aralandı, ardından uzun boylu bir adam belirdi. Kafası kel, gözlerinin altı şiş ve sarkıktı; bitmek üzere olan bir sigara dudaklarına yapışmış sarkıyordu. Üstü başı dökülüyordu.

— Ne istiyorsunuz? diye sordu.

«Ne kadar kaba görünüşlü hizmetçi» diye düşündü Suzette. Cesaret toplamak için bir iki öksürdükten sonra:

— İmza için «üstad»ı görmek istiyorum diyebildi.

— Benimle alay mı ediyorsunuz?

Bu cevap genç kızı âdeta kamçıladı, yavaş, yavaş hayalindeki erkeğin hatlarını karşısındaki ihtiyarda tanımağa başladı. Resmin en aşağı yirmi yıl öncesine ait olduğunu kalbi burkularak anlayınca hayretini gizleyemedi:

— Demek, Max Virel sizsiniz ha?..

— Evet! diye homurdandı yazar. Geçenlerde sokak serserilerinin tertiplediği oyun bu hafta tekrarlanıyor galiba? Hayran rolü falan oynaman boşuna kızım! Bunlara karnım tok benim! Karımla beşimin derde girmesini istemem! Haydi bakalım yollan!

Zavallı Suzette'in burnunun ucunda kapı hızla kapandı.

Merdivenleri inerken bu kaba adamdan nasıl intikam alacağını düşünüyordu. Birden aklına dahiyane bir fikir geldi. Dudaklarında şeytani bir tebessümle basamağa oturup beklemeğe başladı. Kapıcının:

— Günaydın Madam Virel! diyen sesini duyunca irkildi.

Birazdan rakibesiyle karşı karşıya olacaktı. Hemen ayağa kalktı, saçlarını iyice karıştırdı. Dudak boyasını ağzının etrafına yaydı, bluzunun düğmelerini açtı ve söylenmeye başladı:

— Ne adam! Ne adam!

— Kimmiş o diye merakla sordu Madam Virel.

— Max! dedi Suzette kim olacak? İmza istemeğe gitmiştim. O beni içeri aldı ve en güzel hediyeyi verdi!

— Ne?... Demek size!...

— Evet!... Öyle, öyle sıkı sarıldı ki!Öyle güzel öptü ki... Max şahane bir sevgili!...

Suzette Baudin bu kadarı kâfi gördü ve hemen oradan uzaklaştı. Kapıdan çıkarken beşinci kattan akseden sesler O'na büyük bir zevk veriyordu. Gülümsiyerek mırıldandı:

— Al bakalım Mösyö Max! Şimdi karına şu imza hikâyesinin aslını anlat da göreyim seni!...

Léopold Massiera'dan çeviren:
Tomris Seçgir

Bedava

Polis şüpheli otellerden birini basmıştı, orada yakaladıklarını karakola götürürken içleriniden biri ayak diretti. Komiser:

— Aptallığı bırak, dedi. Otelde yatıp para verecektin, halbuki karakolda bedava yatacaksın!

Molier ve Doktor

Büyük Fransız sanatçısı Molier'in hastalandığını haber alan bir ahbap hekim hemen evine koştu. Onun reçetelerinden canı yanan Molier, hizmetçisiyle, şu haberi gönderdi:

— Bugün rahatsızım. Kabul edemiyeceğim!..

Demirperde Şakaları

Bütün dillerde

Milyonların okuyup güldükleri fıkralar.

Siparişlerinizi şimdiden veriniz.

Umum dağıtım merkezi:

Sabri Özakar, Ankara caddesi

Fiatı 5 Lira

(AK—198)

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 15657—195)

GOS FRİKSİYON

- Beyazlanmış saçlarınızı Eski ve tabii rengine çevirir.
- Saçların dökülmesine mani olur.
- Kepekleri yokeder.

GOS Friksiyon
Sizi gençleştirir, güzelleştirir.

Parfümeri ve Eczanelerden ısrarla arayınız.

GOS Ticaret ve sanayii Ltd. Şti.
Ömerabit Han No. 102 Tel : 44 09 42

Tel: 44 09 42

(Ankara Reklâm: 192—196)

Milletler Gülüyor

Lüks otel

Londra'da modern otellerden birinin sahibi, bu teknik harikasını mühim birkaç misafirine gezdiriyordu. Hakikaten rüzgâr gibi inip çıkan asansör, yumuşak halı döşeli geniş merdivenler, binanın dışındaki yangın merdivenleri, koridordaki imdat düdükleri gezenleri hayran bıraktı. Bir felâket anında kurtarmayı kolaylaştırmak için ne lâzımsa düşünülmüştü. Hattâ her koridorda dua için Meryem Ana'nın resmi bulunan bir köşe bile hazırlanmıştı.

— İşte! diye izah etti müessesenin sahibi köşelerden birini işaret ederek: Felâket anında, asansörü, merdivenleri veya yangın merdivenlerini kullanamıyanlar için...

* * *

Hürmet

Briç partisi esnasında oyunculardan biri kalb krizi neticesinde ölür. Oyunu seyredenlerden bir doktor hemen ayağa kalkar:

— Bir teklifim var! der. Merhumun hâtırasına hürmeten son eli ayakta oynıyalım!

* * *

Hasta

Doktor John Wainwright Saint Patrick bayramını güzel kızlar ve elde kadeh kutlarken, kapı çalınır, gelen uşak:

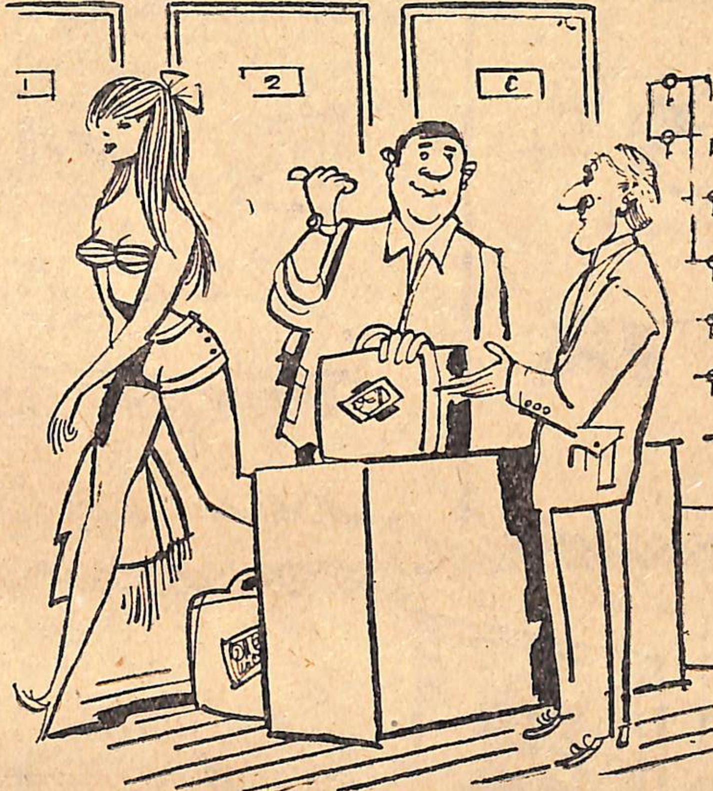
— Doktor bey! der, beni Mr. Rawkinson gönderdi, annesi çok hastalanmış, gidip muayene etmenizi istiyor. Araba aşağıda.

Doktorun bu işten kaçmasına imkân yoktur. Dr. Wainwright arabaya binerken çok endişelidir; çok yemiş ve çok, pek çok içmiştir! O kadar ki hastanın baş ucuna gelince farkında olmadan kendi kendine:

— Çok sarhoş hık... hık... Çok sarhoş hık!... diye söylenip durmaktadır.

O sırada yaşlı kadın biraz doğrulur, doktorun kulağına:

— Doğru, çok doğru! diye fısıldar. Doktor bey sakın çocuklara bir şey söylemeyin olur mu?

— Hangi odayı istiyorsunuz efendim?..
— Onunkini!..

Zeki hayvan

Hayvanat bahçesinde bir maymunla bir papağan en zeki hayvan hakkında tartışıyorlardı:

— Ben, dedi maymun, maymunların en zeki hayvanlar olduklarına inanıyorum. Biz her şeyi anlarız, her şeyi yaparız, her şeyi buluruz, her şeye kolayca intibak ederiz, ateşi, örgüyü, otomobili, çamaşır makinesini, buz dolabını bizler yaptık!...

— Evet ama dedi papağan, bir şeyi bilmiyorsunuz; o da konuşmak!

Maymun müstehzi bir gülüşle hemen sordu:

— Yarım saattir ne yapıyorum be salak?...

* * *

Mazeret

Bir yazlık pansiyonda:

— Rosetta bu getirdiğin süt çok sulu..

— Nasıl olmasın sinyor, havalar çok sıcak, inekler bu havada öyle çok su içerler ki!..

Fido

Eve her zamankinden geç geldiği bir geceyi pokerci Alain arkadaşına anlatıyordu:

— Merdivenin alt başında ayakkabılarımı elime aldım, holde soyundum, kedi gibi sessizce yatak odasına sonra da yatağa girdim. Tam o sırada karım, öteki tarafa dönmez mi?.. Aksilik bu ya bir de:

— İn aşağı Fido in aşağı! diyerek başımı itmeğe başlamaz mı? İyi ki, elini yalamayı akıl ettim de uyudu yoksa felâketti!..

* * *

Kaynana

Gédéon kayınvaldesinin cenaze merasiminden dönerken biraz bara uğrar, birkaç bardak viski yuvarlar. Dışarı çıkar, eve çabuk gitmesi lâzımdır, bunun için inşaatın içinden kestirmeden geçer. Tam bu sırada ayağının dibine bir tuğla düşer. Gédéon başını yukarı kaldırır. Kendi kendine mırıldanır:

— Vay kocakarı vay! Ne çabuk da çıktın oralara?

* * *

Başarının sırrı

Meşhur bir güzellik enstitüsünün kapıcısı tam mânasıyla para kırıyordu. Aldığı bahşişlerin miktarı, duyanları hayrette, hayrete düşürüyordu.

Bir gün meslekdaşlarından biri O'na bu başarısının sırrını sordu:

— Gayet basit! dedi öteki. Müşteriler geldiklerinde «Hoş geldiniz Madam!» diyorum, giderlerken de «güle, güle Madmazel!»

* * *

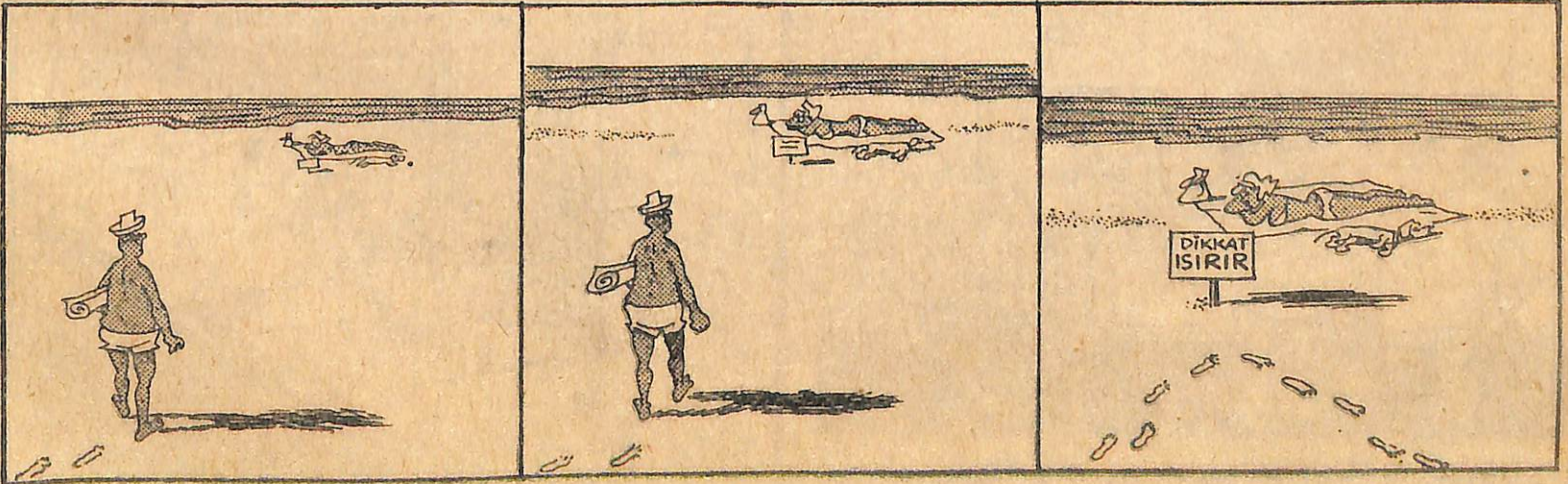
Kibar dilenci

Dilenci, zengin bir adamın yolunu keser:

— Ne olur bana yüz liret verin de bir kahve içeyim..

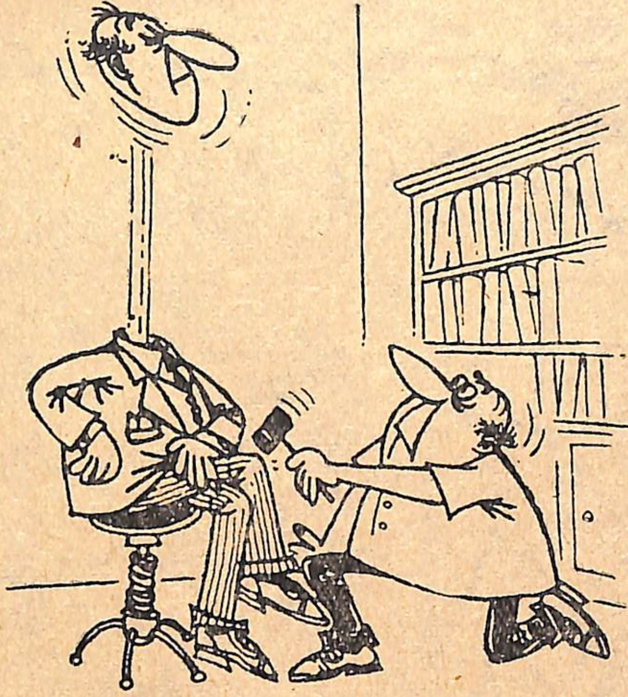
— Yüz liret çok değil mi bir fincan kahveye?

— Öyle sinyor, kahveye kırk liret vereceğim. Kalan altmış liretle de uyku ilâcı alacağım, kahve uykumu kaçırıyor da..

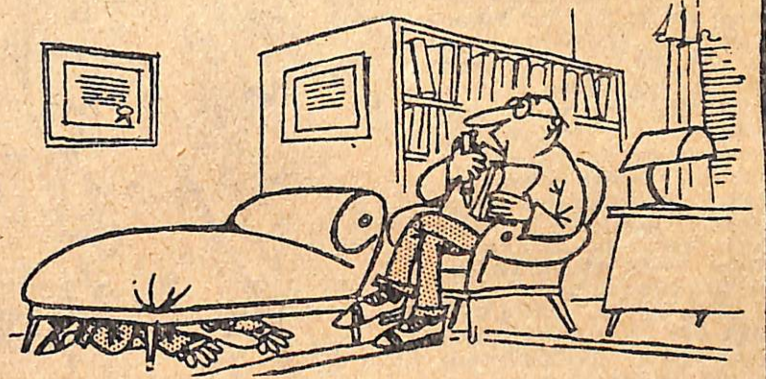

Yazısız

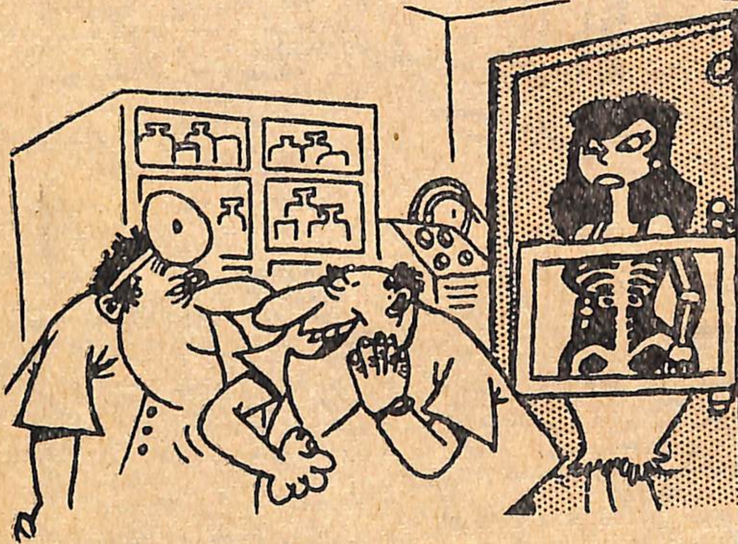
Doktor Şakaları

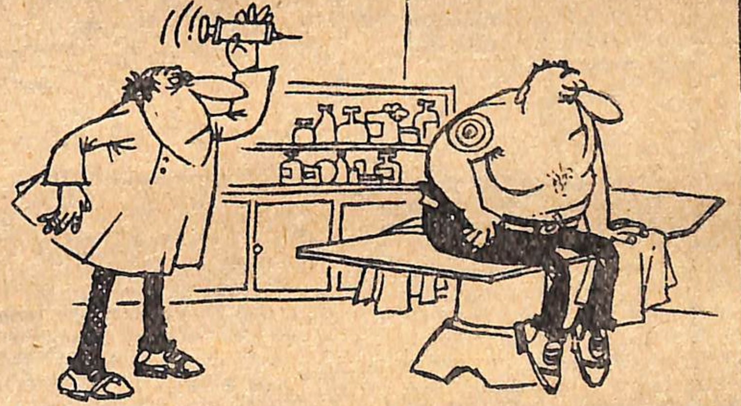
YAZISIZ

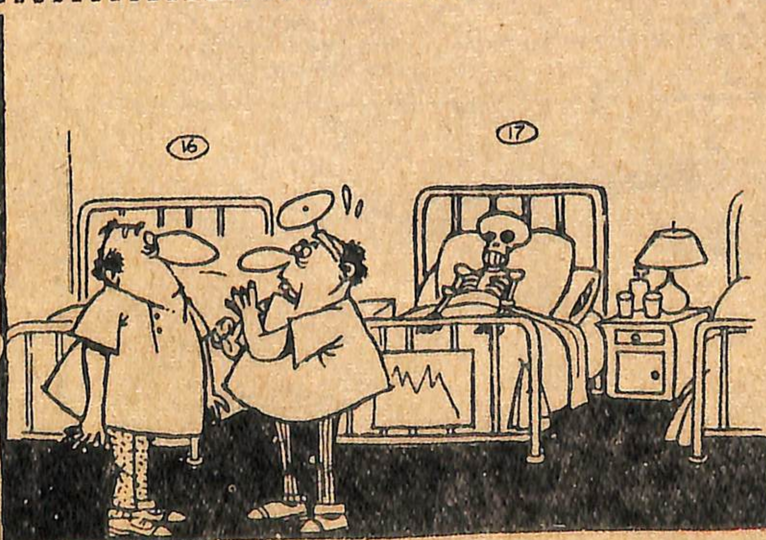
—ANLAŞILDIIII... SİZ KILIBIK BİR KOCASINIZ!

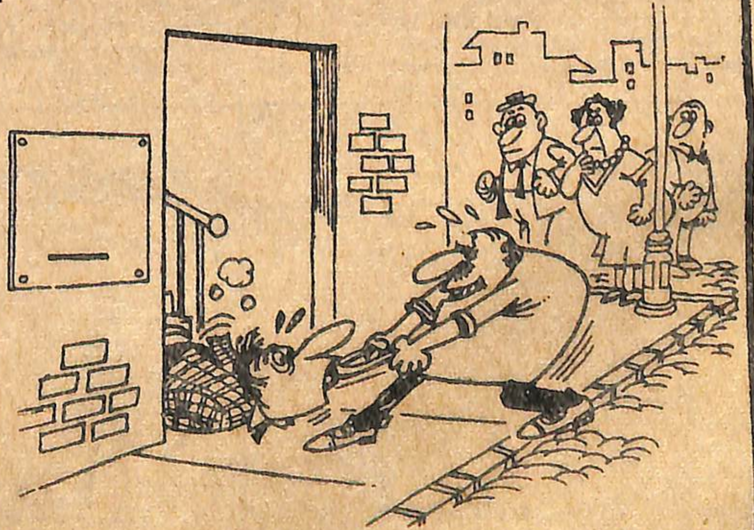
—ŞU GÜZEL KABURGAYA, ŞU GÜZEL OYLUK KEMİĞİNE BAK DOSTUM!..

YAZISIZ

—AZİZ MESLEKDAŞIM, BİRAZ CESARET: 17 NUMARANIN DURUMU HOŞUMA GİTMEDİ!..

—HA GAYRET... SALLANMAYA BAŞLADI!

446

Bu yılın 3üncü çekilişinde

2

MİLYON

LİRALIK İKRAMİYELER

25 APARTMAN DAİRESİ
5 adet 100.000 lira
5 adet 50.000 lira

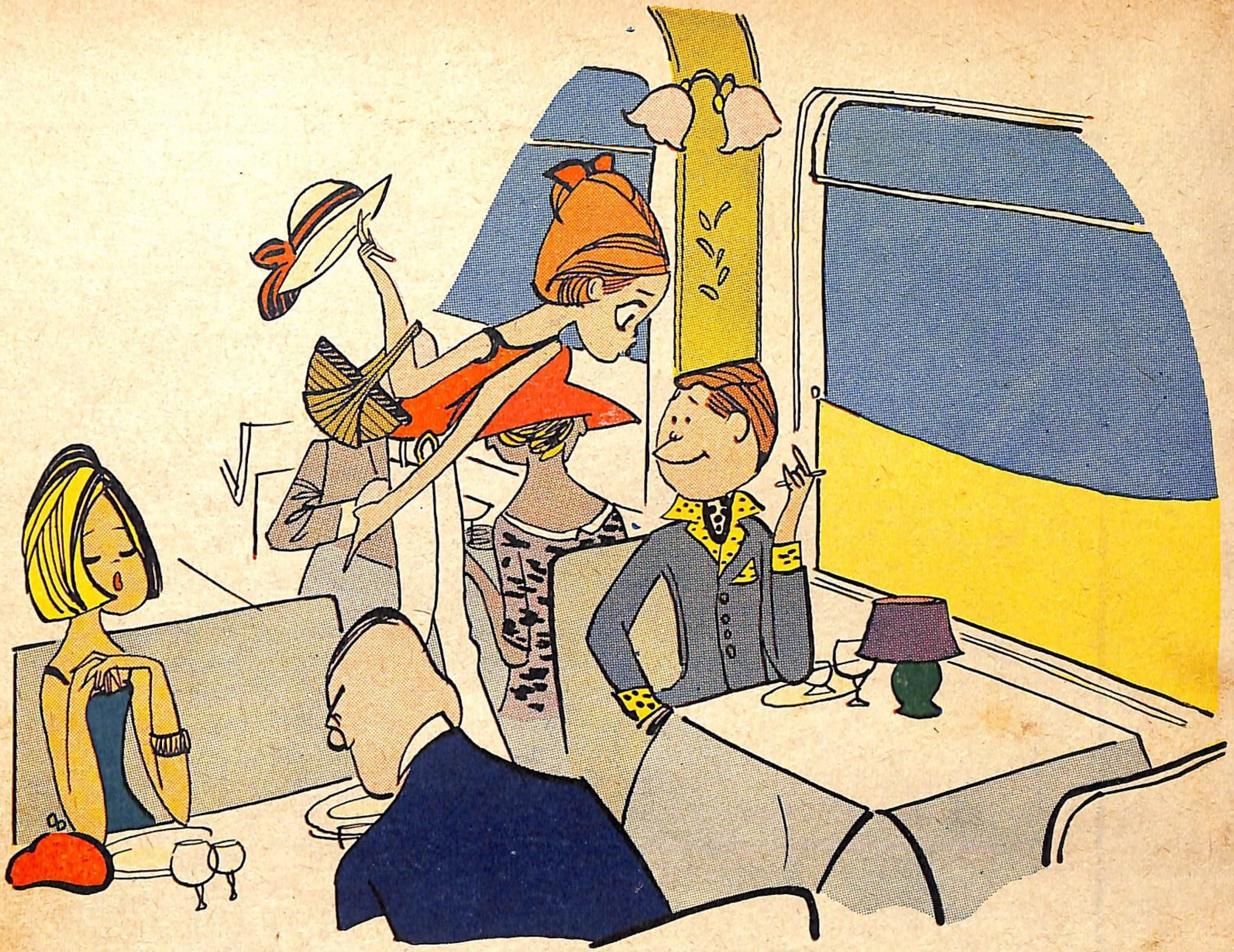
Ayrıca 10 adet 5.000, 25 adet 1.000, 100 adet 500, 250 adet 200, ve 750 adet 100 lira

Son para yatırma günü 25 EKİM

YAPI ve KREDİ BANKASI

(Reklâmcılık: 3272—199)

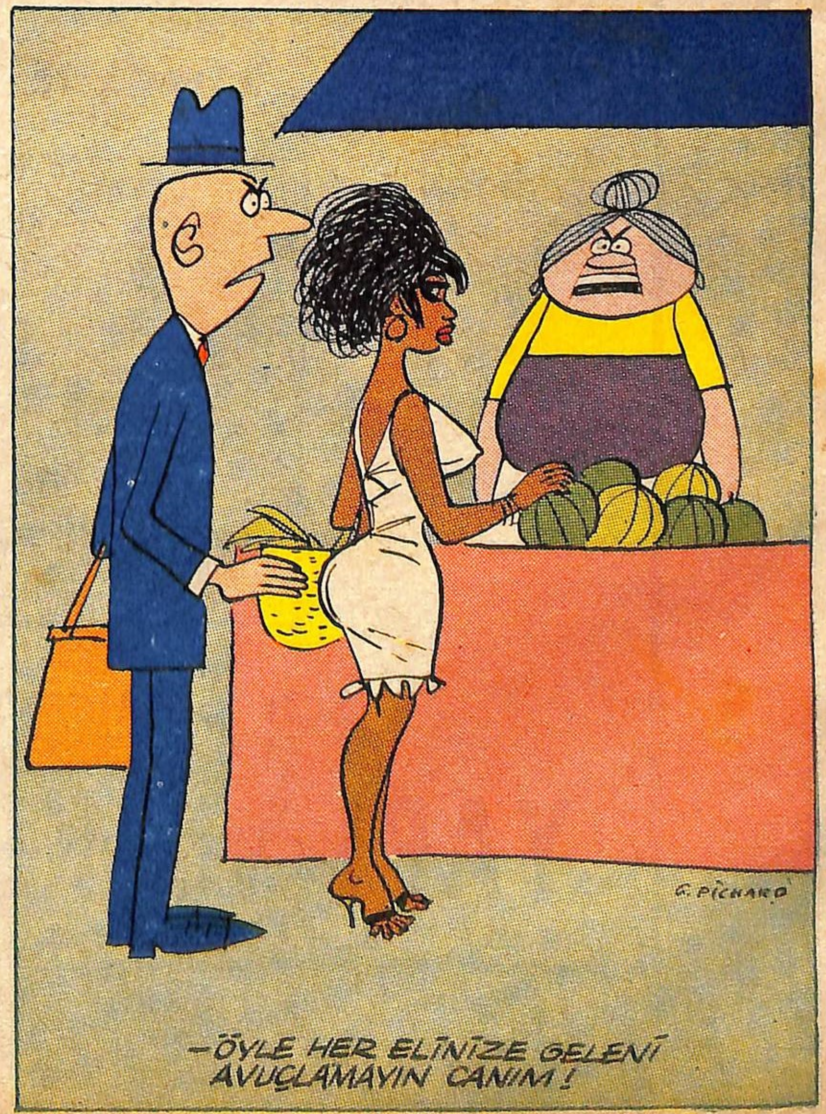
Akbaba

—AFEDERSİNİZ, ŞURAYA OTURABİLİR MİYİM?..

—KİM NE DERSE DESİN... BİZİM VAZİFEMİZ YABANCILARA FRANSANIN HAKİKİ ÇEHRESİNİ GÖSTERMEKTİR!

—ÖYLE HER ELİNİZE GELENİ AVUÇLAMAYIN CANIM!